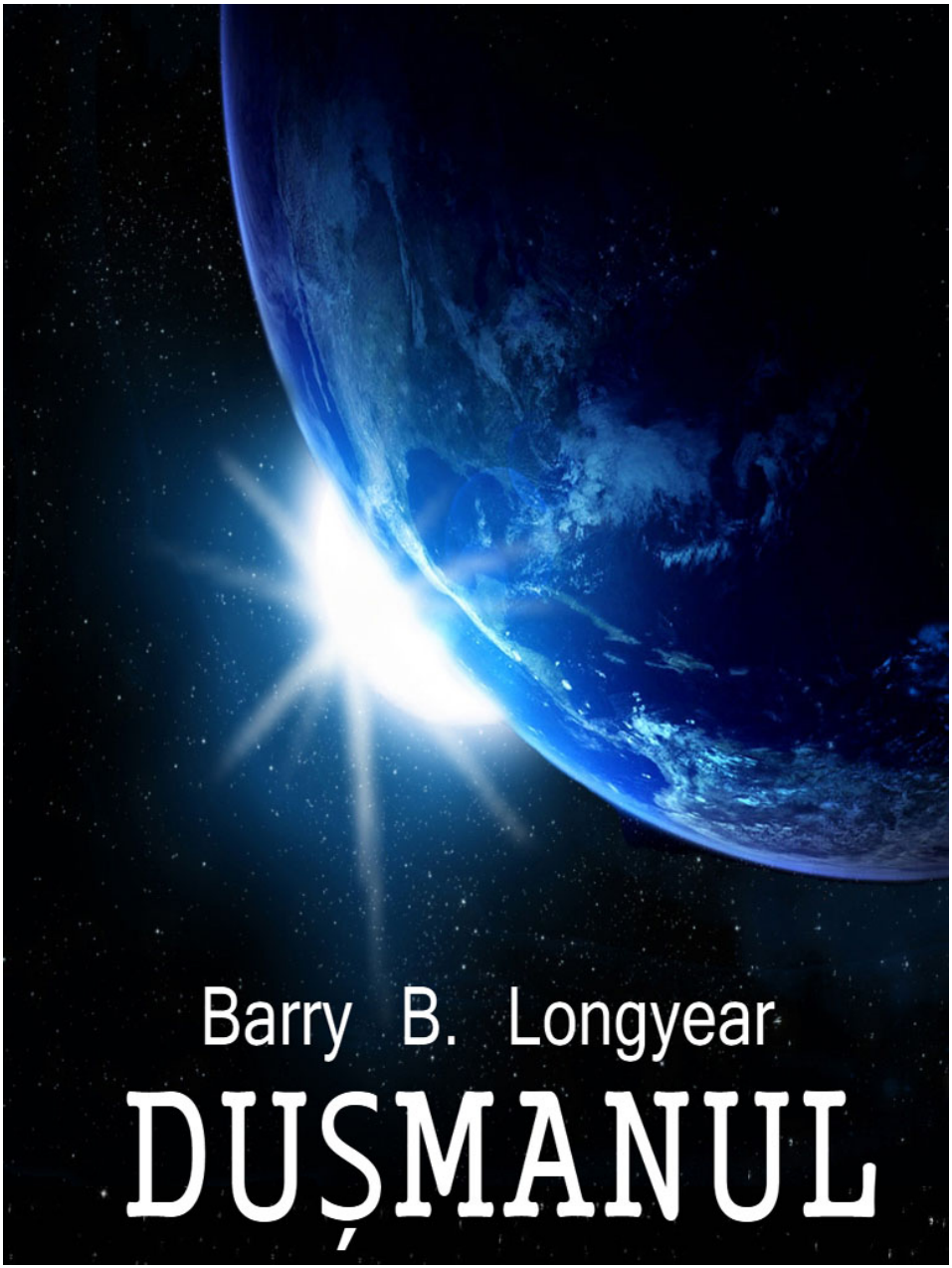
Barry B. Longyear
DUȘMANUL

Barry B. Longyear

DUŞMANUL

© Barry B. Longyear, 1979
ENEMY MINE

Traducere: Mihai-Dan Pavelescu

Ediţia: Spaţii enigmatice – supliment literar al revistei „Cronica”, Iaşi, 1990

Versiunea 4.0 standard RIF1

Scriitorul american Barry B. Longyear este, actualmente, profesor de literatură la o şcoală din Farmington (statul Maine), localitate în care conduce, împreună cu soţia sa, şi o mică editură.

S-a născut la Harrisburg, a absolvit cursurile Academiei Militare din statul Virginia, ale Institutului de Artă din Pittsburg, ale Şcolii de balistică din Texas şi ale Universităţii de Studii Sociale din Detroit. A mai lucrat ca tehnician în Okinawa şi Key West, producător de microfilme în Detroit, editor în Philadelphia.

Barry B. Longyear scrie din 1978. În 1979 a obţinut prestigiosul Premiu SF Nebula (acordat de critica de specialitate din SUA) pentru nuvela „Enemy Mine" („Duşmanul"). Pentru acelaşi text primeşte, în 1980, marele premiu Hugo (acordat prin votul participanţilor) la Convenţia Mondială Science Fiction ţinută în acel an la Boston şi Premiul comemorativ John W. Campbell. A doua nuvelă scrisă – „Savage Planet" („Planeta Sălbatică") publicată în revistele de mare circulaţie „Analog" şi „Isaac Asimov's SF Magazine" a obţinut şi ea, în 1981, premiul J. W. Campbell.

Unul din cele mai apreciate texte ale sale a fost „The Carpenter", în care misterul, istoria şi mitologia se amestecă într-o povestire despre un om de acum două mii de ani.

Barry B. Longyear declară că scrie poveştile pe care i-ar plăcea să le citească. Nu agreează hard-sf-ul, cu maşinării şi creaturi metalice. Povestirile lui vorbesc

despre oameni, despre gândurile şi visele lor.

A. BORLAN

Mâinile cu trei degete ale drakului se flexară. Puteam citi în ochii lui galbeni dorinţa de a ţine în degetele acelea o armă… sau beregata mea. Dezmorţindu-mi la rândul meu degetele, am ştiut că şi el citea acelaşi lucru în ochii mei.

— *Irkmaan*! scuipă creatura.

— Drak împuţit! Am ridicat mâinile la nivelul pieptului şi am început să-i fac semne: Haide, drakule; hai s-o iei pe cocoaşă.

— *Irkmaan vaa, koruum su*!

— Vrei să vorbeşti, sau să te baţi? Haide!

Simţeam, înapoia mea, oceanul – un cazan fierbând cu talazuri înspumate ce ameninţau să mă înghită, aşa cum făcuseră cu naveta. Plonjasem cu ea direct în ocean. Drakul ejectase atunci când propria lui navetă luase foc în pătura superioară a atmosferei, dar reuşise să-mi avarieze sursa energetică. Eram epuizat de înotul până la plaja cenuşie şi stâncoasă şi de strădania de a ajunge într-un loc sigur. Îndărătul drakului, printre stâncile de pe colina altfel stearpă, puteam zări capsula cu care se ejectase. Cu mult deasupra capetelor noastre, rasa lui şi a mea continuau să se lupte, disputându-şi posesia unui colţişor nelocuit şi necunoscut. Drakul continua să rămână pe loc aşa încât am rostit fraza învăţată la instrucţie – o frază specială ce trebuia să-nnebunească orice Drak:

— *Kiz da yuomeen, Shizumaat*!

Asta însemna: Shizumaat, cel mai slăvit filosof Drak, mănâncă excremente de kiz. Ceva asemănător cu actul de

a înfunda carne de porc pe gâtul unui musulman.

Stupefiat, Drakul căscă gura, apoi o închise şi mânia îi preschimbă culoarea din galben în cafeniu-roşcat.

— *Irkmaan, tu Mickey Mouse prost este*!

Jurasem să lupt şi să mor pentru multe lucruri, dar, din întâmplare, rozătorul acela venerabil nu era unul dintre ele. Am izbucnit în râs şi am continuat să râd până când spasmele combinate cu oboseala m-au făcut să cad în genunchi. M-am străduit să-mi ţin ochii deschişi, ca să-mi urmăresc duşmanul. Drakul alerga spre faleză îndepărtându-se de mine şi de ocean. M-am răsucit pe jumătate şi am întrezărit un milion de tone de apă cu o clipă înainte de a se prăbuşi peste mine, lăsându-mă fără cunoştinţă.

* * *

— *Kiz da yuomeen, Irkmaan, ne*?

Ochii îmi erau plini de nisip şi mă usturau din cauza sării, însă o parte a conştiinţei mele remarcă: „Hei, eşti viu!" Am vrut să-mi scot nisipul din ochi şi am constatat că mâinile îmi erau legate. Prin mâneci trecea o vergea metalică de care îmi erau încătuşate încheieturile. Pe măsură ce lacrimile îmi spălau nisipul din ochi, îl puteam distinge pe drak, aşezat pe un bolovan negru şi neted, privindu-mă. Pesemne el mă scosese din băltoacă.

— Mersi, faţă-de-broscoi. Ce-i cu legăturile astea?

— *Ess*?

Am încercat să-mi agit braţele şi am reuşit să sugerez o navetă cosmică pe cale de a se prăbuşi.

— Dezleagă-mă, drak blestemat!

Stăteam pe nisip, cu spatele rezemat de o stâncă.

Drakul zâmbi, arătându-şi mandibulele superioare şi inferioare care aveau aspect omenesc – numai că, în loc de dinţi distincţi, purtau o lamă continuă.

— *Eh, ne, Irkmaan*.

Se ridică, se îndreptă spre mine şi verifică legăturile.

— Dezleagă-mă!

Zâmbetul dispăru.

— *Ne*! Arătă către mine cu un deget galben: *Kos son va*?

— Nu vorbesc Draka, faţă-de-broscoi. Ştii Esper sau engleză?

Drakul înălţă aproape omeneşte din umeri, apoi arătă spre pieptul său:

— *Kos va son Jeriba Shigan*. Mă indică iarăşi cu degetul: *Kos son va*?

— Davidge. Mă numesc Willis E. Davidge.

— *Ess*?

Mi-am încercat limba cu silabele nefamiliare.

— *Kos va son Willis Davidge*.

— *Eh*, încuviinţă Jeriba Shigan apoi flutură din degete. *Dasu*, Davidge.

— La fel şi ţie, Jerry.

— *Dasu, dasu*!

Jeriba începuse să pară puţin agitat. Am ridicat din umeri cum am putut mai bine. Drakul se aplecă, prinse cu ambele mâini piepţii salopetei mele şi mă trase în picioare.

— *Dasu, dasu, kizlode*!

— Bine! Deci *dasu* înseamnă „scoală-te”. Ce-i aia *kizlode*?

Jerry râse.

— *Gavey „kiz”*?

— Da, eu *gavey*.

— *Lode*, îşi arătă Jerry capul, apoi îl indică pe al meu şi adăugă: *Kizlode, gavey*?

Am înţeles, apoi mi-am rotit brusc braţele, izbindu-l pe Jerry cu vergeaua metalică în partea de sus a capului. Drakul s-a împleticit îndărăt până s-a izbit de un bolovan, părând surprins. Ridică o mână spre cap şi o retrase acoperită de puroiul albicios pe care drakii îl numesc sânge. Mă privi ucigaş.

— *Gefh! Ne, Gefh*, Davidge!

— Vino s-o încasezi, Jerry, *kizlode* afurisit!

Jerry plonjă spre mine şi am încercat să-l pocnesc iarăşi cu vergeaua, însă Drakul îmi prinse încheietura dreaptă cu ambele mâini şi folosind momentul meu de inerţie, mă răsuci, izbindu-mă cu spinarea de o altă stâncă. Pe când îmi trăgeam răsuflarea, Jerry ridică un pietroi şi se îndreptă spre mine cu intenţia vădită de a-mi face dovleacul terci. Rezemându-mă bine cu spatele de stâncă, am ridicat un picior şi l-am lovit pe drak în mijloc, aruncându-l pe nisip. M-am repezit, gata să-i fărâm tărtăcuţă, dar el a arătat ceva înapoia mea. M-am întors şi am zărit un alt talaz spumegând şi îndreptându-se către noi.

— *Kiz*!

Jerry sări în picioare şi o luă la fugă spre faleză, urmat îndeaproape de mine.

În vreme ce talazul mugea îndărătul nostru, ne-am strecurat printre bolovanii negri până când am ajuns la capsula de ejecţie a lui Jerry. Drakul se opri, puse umărul sub carcasa ovoidă şi începu s-o rostogolească în susul pantei. I-am înţeles intenţia. Capsula conţinea alimente şi echipament de supravieţuire familiar pentru amândoi.

— Jerry! am urlat, căutând să acopăr zgomotul valului ce se apropia cu repeziciune. Scoate vergeaua asta blestemată, să te ajut!

Drakul se încruntă spre mine.

— Vergeaua, *kizlode*, scoate-o! Am aplecat capul spre braţul meu întins.

Jerry strecură un pietroi sub capsulă, ca s-o împiedice să se rostogolească înapoi, după care îmi dezleagă rapid mâinile şi trase vergeaua. Am pus umărul amândoi la capsulă, rostogolind-o în sus. Talazul izbi şi escaladă rapid panta, până ce apa ne ajunse la piept. Capsula se ridică aidoma unui dop şi, ca s-o putem controla până la retragerea valului, am proptit-o între trei stânci.

După ce apa se scurse, am rămas pe loc gâfâind.

Jerry se trânti pe nisip, se rezemă cu spatele de un

pietroi şi privi pâraiele care reveneau în ocean.

— *Magasienna*!

— Ai dreptate, frăţioare.

Am căzut lângă drak; ne-am înţeles din ochi asupra unui armistiţiu temporar şi am aţipit imediat.

Ochii mi s-au deschis asupra unui cer pe care clocoteau nuanţe negre şi cenuşii. Lăsându-mi capul pe umărul stâng, m-am uitat după drak. Continua să rămână nemişcat. La început, mi-am spus că ar fi momentul ideal să termin cu Jerry. După aceea, m-am gândit cât de prostească părea neînsemnata noastră luptă prin comparaţie cu nebunia oceanului din jur. De ce nu venise echipa de salvare? Oare flota Drakă o distrusese pe a noastră? De ce nu apăruseră drakii să-l salveze pe Jerry? Se omorâseră între ei? Nu ştiam nici măcar unde mă aflam. O insulă… O zărisem în timpul coborârii, dar unde era situată şi care era poziţia ei relativă? Fyrine IV; planeta n-avea nici măcar un nume propriu-zis, însă era îndeajuns de importantă ca să mori pentru ea.

Cu un efort, m-am ridicat în picioare. Jerry deschise ochii şi se ghemui rapid într-o poziţie de apărare. Mi-am fluturat mâna şi am clătinat din cap.

— Linişteşte-te, Jerry. Mă duc doar să arunc o privire.

M-am întors cu spatele la el şi am pornit-o printre bolovani. Am mers câteva minute în susul pantei până am ajuns pe faleză.

Era într-adevăr o insulă, dar nu una prea mare. Din câte puteam aprecia, mă aflam la vreo optzeci de metri deasupra oceanului, în vreme ce insula însăşi avea o lungime de doi kilometri şi o lăţime mai mică de un kilometru. Vântul care îmi lipea salopeta de trup reuşea să-i usuce ţesătura, dar când am privit în jur, la bolovanii şlefuiţi din vârful falezei, mi-am dat seama că ne puteam aştepta la talazuri mai mari decât amărâtele pe care le văzusem.

Înapoia mea se auzi căzând o piatră şi, întorcându-mă, l-am văzut pe Jerry urcând panta. Când ajunse sus

drakul privi împrejur. M-am apropiat de unul din bolovani, am trecut cu palma peste el ca să-i indic netezimea, apoi am arătat spre ocean.

— *Ae, gavey*, încuviinţă Jerry. Arătă capsula, după aceea către noi: *Echey masu, nasesay*.

M-am încruntat şi am indicat şi eu capsula.

— *Nasesay*? Capsula?

— *Ae*, capsulă *nasesay*. *Echey masu*, îşi arătă Jerry picioarele.

Am clătinat din cap.

— Jerry, dacă tu *gavey* cum s-au şlefuit bolovanii ăştia, am pus mâna pe unul dintre ei, atunci tu *gavey* că *masu nasesay* aici sus nu ne ajută cu nimic. Cu mâinile, am descris o mişcare ondulatorie în sus şi jos. Valuri, am rostit, apoi am arătat oceanul de dedesubt: Valuri, aici sus. Valuri, *gavey*?

— *Ae, gavey*.

Jerry privi în jurul falezei, după care îşi frecă faţa. Se apropie de nişte pietre mai mici şi începu să le pună una peste cealaltă.

— *Viga*, Davidge.

M-am ghemuit lângă el şi l-am urmărit cum construia cu degete dibace un cerc de pietricele, care se transformă rapid într-o arenă de mărimea unei căsuţe pentru păpuşi. Jerry puse un deget în centrul cercului:

— *Echey, nasesay*.

* * *

Pe Fyrine IV, zilele păreau de trei ori mai lungi decât oricare zile cunoscute mie de pe alte planete locuibile. Folosesc termenul „locuibile” cu oarece rezerve. Prima zi am petrecut-o străduindu-ne din răsputeri să urcăm *nasesay*-ul lui Jerry în vârful falezei. Noaptea a fost prea întunecoasă ca să putem continua lucrul şi cu un frig pătrunzător până în oase. Am demontat scaunul pilotului din capsulă şi am reuşit să ne înghesuim amândoi în

spaţiul rămas. Căldura trupurilor noastre a mai îndreptat puţin lucrurile; între perioadele de somn ne-am trecut vremea ciugulind din raţiile de hrană ale lui Jerry (aveau gust de peşte amestecat cu brânză veche) şi încercând să lămurim nişte chestiuni lingvistice.

— Ochi.

— *Thuyo*.

— Deget.

— *Zurath*.

— Cap.

— *Lode*, începu drakul să râdă.

— Ha, ha, ce caraghios!

— *Ha, ha*!

* * *

În zorii celei de-a doua zile, am rostogolit şi am împins capsula în centrul falezei şi am fixat-o între două stânci mari. Una dintre ele avea o proeminenţă, care speram că va ţine capsula pe loc în momentul izbirii vreunui talaz. În jurul stâncilor şi capsulei am aşternut o fundaţie din bolovani mai mari şi am umplut spaţiile dintre ei cu pietricele. Când zidul a ajuns la înălţimea genunchiului, am constatat că zidăria cu pietre rotunde şi şlefuite nu putea continua fără mortar. După mai multe încercări, am învăţat cum să spargem pietrele pentru a obţine feţe plate. Tehnica era să izbeşti o piatră de vârful alteia. Ne-am împărţit sarcinile prin rotaţie, unul spărgea bolovani, iar celălalt construia. Roca era aproape un obsidian şi a fost nevoie, tot prin rotaţie, să ne scoatem aşchiile din mâini şi faţă. Ca să terminăm zidul, am muncit nouă zile şi nopţi din acelea nesfârşite, timp în care valurile ne-au dat târcoale de multe ori, iar unul ne-a inundat până la glezne. În şase din cele nouă zile a plouat. În echipamentul capsulei am găsit o pătură din plastic, care a devenit acoperişul nostru. S-a curbat în centru, însă gaura pe care i-am făcut-o acolo permitea

apei să se scurgă, rămânând astfel aproape uscaţi şi cu o sursă de apă proaspătă. Dacă avea să năvălească un talaz ceva mai hotărât ne puteam lua adio de la acoperiş; însă amândoi aveam încredere în zidurile groase, de aproape doi metri la bază şi peste un metru în vârf.

După ce am terminat, ne-am instalat înăuntru şi ne-am admirat opera aproape o oră, până când ne-am dat seama că devenisem şomeri.

— Şi acum, Jerry?

— *Ess*?

— Acum ce mai facem?

— Acum, noi aşteaptă. Drakul înălţă din umeri. Altceva ce, *ne*?

— *Gavey*, am încuviinţat eu. M-am ridicat şi m-am îndreptat spre ieşire/intrare. Neavând lemn pentru uşă, acolo unde rândurile ar fi trebuit să se întâlnească, îl curbasem pe unul spre exterior, prelungindu-l cu vreo trei metri în jurul celuilalt, cu deschiderea în partea opusă celei din care predominau vânturile. Acestea nu mai conteneau, dar ploaia se oprise. Adăpostul nu era cine ştie ce arătos, însă aveam o mulţumire privindu-l cum stătea acolo, înfipt în mijlocul insulei pustii. După cum remarcase Shizumaat, „Viaţă inteligentă sfidând universul". Sau, cel puţin, aşa am priceput eu din ghiveciul de engleză al lui Jerry. Am înălţat din umeri şi, cu o aşchie ascuţită de piatră culeasă de pe jos, am tras încă o linie pe stânca înaltă ce-mi slujea drept calendar. Cu totul, erau zece linii, iar sub cea de-a şaptea un „x" micuţ, marcând talazul cel mare, ce acoperise vârful falezei.

Am azvârlit aşchia.

— La naiba, urăsc locul ăsta!

— *Ess*? Din ieşire/intrare apăru capul lui Jerry. Cine vorbeşte cu, Davidge?

L-am privit pe drak, apoi am făcut un gest de lehamite.

— Cu nimeni.

— *Ess va* „nimeni”?

— Nimeni. Nimic.

— *Ne gavey*, Davidge.

M-am împuns cu degetul în piept.

— Cu mine vorbesc, cu mine! Tu *gavey* asta, faţă-de-broscoi?

Jerry clătină din cap.

— Davidge, acum eu dorm. Nu vorbi mult nimeni, *ne*?

Dispăru înapoi în adăpost.

— La fel şi maică-ta!

M-am întors şi am coborât panta. *Numai că pentru a respecta adevărul, tu faţă-de-broscoi, n-ai o mamă… sau un tată. „Dacă aţi putea alege, cu cine v-ar place să naufragiaţi pe o insulă pustie?”* M-am întrebat dacă existase cineva care să fi ales vreodată un colţ umed şi îngheţat al iadului laolaltă cu un ambisexuat, un hermafrodit.

La jumătatea pantei am pornit-o pe poteca marcată cu pietricele până am ajuns la băltoaca mea, pe care o botezasem *Ferma Melcilor*. În jurul bălţii se aflau mai mulţi bolovani şlefuiţi de valuri, iar dedesubtul pietroaielor aflate imediat sub nivelul apei trăiau cei mai graşi melci portocalii văzuţi vreodată de amândoi. Îi descoperisem într-una din pauzele lucrului la adăpost şi-i arătasem lui Jerry.

— Şi ce? înălţase drakul din umeri.

— Cum „şi ce”? Jerry, raţiile alea n-or să dureze o veşnicie. Când se vor termina, noi ce o să mâncăm?

— Mâncăm? Jerry se strâmbă privind fojgăiala de sub bolovani. *Ne*, Davidge. Înainte, salvează. Caută, găsesc, salvează.

— Şi dacă nu ne vor găsi? Atunci ce facem?

Jerry se strâmbă iarăşi, apoi porni către adăpostul pe jumătate terminat.

— Atunci noi bea apă, până găsesc.

Mai mormăi ceva despre excremente de *kiz* şi papilele mele gustative, după care dispăru.

Mai târziu, înălţasem malurile din jurul băltoacei,

sperând că protecţia faţă de mediul ostil avea să ducă la sporirea melcilor. Am căutat sub câţiva bolovani, dar nu erau semne că se înmulţiseră. Nici de data aceasta n-am reuşit să mă autoconving să mănânc aşa ceva. Am pus la locul ei piatra sub care mă uitasem, m-am ridicat şi am privit oceanul. Deşi eterna pătură de nori continua să nu lase razele lui Fyrine să usuce solul, nu ploua şi ceaţa obişnuită se ridicase.

În direcţia din care sosisem eu pe plajă, oceanul se întindea până la linia orizontului. Între crestele albe de spumă era una neagră ca inima unui cămătar. Cam la cinci kilometri depărtare de insulă se formau linii paralele de brizanţi. Privit din locul unde stăteam eu, centrul brizanţilor avea să izbească insula, în timp ce restul aveau să treacă spumegând mai departe. În dreapta, pe aceeaşi linie cu talazurile, puteam întrezări altă insuliţă, la o depărtare de vreo zece kilometri. Urmărind drumul brizanţilor, am privit spre dreapta în zare şi, acolo unde albul murdar al oceanului ar fi trebuit să se contopească cu cenuşiul palid al cerului, am distins o linie neagră la orizont.

Cu cât mă străduiam mai tare să-mi reamintesc hărţile continentelor de pe Fyrine IV, cu atât deveneau mai neclare. Nici Jerry nu-şi putea aminti nimic… sau nu-mi spunea mie. De fapt, de ce să le fi ţinut minte? Lupta urma să se desfăşoare în spaţiu, fiecare rasă încercând s-o împiedice pe cealaltă să-şi stabilească o bază orbitală în sistemul Fyrine. Nimeni nu dorea să debarce pe vreuna din planetele Fyrine, cu atât mai puţin să se războiască pe sol. Cu toate acestea, indiferent ce nume ar fi purtat, era pământ şi mult mai întins decât petecul de nisip şi piatră ocupat de noi.

Problema era cum să ajungem acolo. Lipsiţi de lemn, foc, frunze sau piei de animale, Jerry şi cu mine eram cerşetori în comparaţie cu trogloditul cel mai nevoiaş. Singurul obiect pe care îl aveam, şi care ar plutit, era *nasesay*. Capsula. De ce nu? Totul era să-l conving pe

Jerry.

În seara aceea, pe când cenuşiul se transforma încet în negru, Jerry şi cu mine ne-am aşezat în afara adăpostului, ciugulind din sferturile de raţii. Ochii galbeni ai drakului cercetară dunga neagră de la orizont, apoi el clătină din cap:

— *Ne*, Davidge. Periculos este.

Mi-am îndesat toată raţia în gură şi am vorbit molfăind:

— Mai periculos decât să rămânem aici?

— Curând echipaj salvare, *ne*?

— Jerry, am rostit eu privindu-i ochii galbeni, nici tu nu mai crezi asta. M-am aplecat înainte, desfăcând braţele: Pe o insulă mai mare, şansele noastre vor fi mult mai bune. Protecţie împotriva talazurilor mari, poate hrană…

— Nu poate, *ne*? arătă Jerry spre ocean. Cum *nasesay* cârmeşti, Davidge? *Ess eh* talazuri, valuri, iau după plajă, *gavey*? *Bresha*, lipi el palmele cu zgomot. *Ess eh bresha* stânci, *ne*? Atunci noi moarte.

Mi-am scărpinat creştetul capului.

— Atât talazurile cât şi vântul merg de aici într-acolo. Dacă insula aceea este destul de mare, nu trebuie să mai cârmim, *gavey*?

— *Ne* destul de mare, atunci? pufni Jerry.

— N-am spus că-i ceva mie-n sută…

— *Ess*?

— Mie-n sută; ceva absolut sigur, *gavey*? Jerry încuviinţă. Iar în privinţa izbitului de stânci, probabil că există o plajă ca asta de aici.

— Mie-n sută, *ne*?

Am ridicat din umeri.

— Nu, nu-i ceva mie-n sută, dar ce rost are să rămânem aici? Nu ştim cât de mult pot creşte talazurile. Dacă vine unul care ne mătură de pe insulă? Atunci ce facem?

Jerry mă privi, îngustându-şi ochii.

— Ce acolo, Davidge? Bază *Irkmaan, ne*?

Am început să râd.

— Ţi-am mai spus, n-avem nicio bază pe Fyrine IV.

— De ce vrei pleci atunci?

— Îţi repet, Jerry. Cred că acolo avem mai multe şanse.

— Hm. Drakul îşi încrucişă braţele. *Viga*, Davidge, *nasesay* rămâne. Eu ştiu.

— Ce ştii?

Jerry pufni, apoi se ridică şi intră în adăpost. După câteva clipe reveni şi azvârli la picioarele mele o vergea metalică, lungă de vreo doi metri. Era cea cu care îmi imobilizase braţele.

— Davidge, eu ştiu.

Am înălţat sprâncenele, după aceea şi umerii.

— Ce vrei să spui? Asta nu era din capsula ta?

— *Ne, Irkmaan*. M-am aplecat şi am ridicat vergeaua. Suprafaţa metalului nu era corodată, iar la unul dintre capete se distingeau cifre arabe — o parte dintr-un număr. Speranţele mi-au renăscut pentru o clipă, însă au murit la loc atunci când am înţeles că era un cod civil. Am aruncat vergeaua pe nisip.

— Nu poţi să ştii de când stă aici, Jerry. Este un număr de cod civil iar, de la izbucnirea războiului în partea aceasta din galaxie nu s-a mai întreprins nicio expediţie civilă. S-ar putea să fi rămas de la o străveche operaţie de populare, sau de la o misiune de exploatare.

Drakul o atinse cu vârful cizmei.

— Nou, *gavey*?

— Tu *gavey* oţel inoxidabil? i-am replicat.

Pufni şi se întoarse către adăpost.

— Eu rămâne, *nasesay* rămâne; unde vrea, tu merge, Davidge!

* * *

În bezna nopţii lungi, ferm aşternută peste noi, vântul

se înteţi urlând şi fluierând prin găurile din pereţi. Acoperişul de plastic fâlfâia, zbătându-se înăuntru şi afară cu o asemenea violenţă încât ameninţa fie să se rupă, fie să dispară în noapte. Jerry stătea pe nisip, sprijinindu-se cu spatele de *nasesay* parcă pentru a sublinia că atât el cât şi capsula aveau să rămână locului, deşi modul în care se umfla oceanul îi cam slăbea argumentele.

— Ocean rău acum este, Davidge, *ne*?

— E cam întuneric să-mi dau seama, dar cu vântul ăsta…

Am înălţat din umeri mai mult pentru mine decât pentru drak, deoarece în adăpost nu se întrezărea decât lumina slabă răzbătând prin acoperiş. Din clipă în clipă, puteam fi măturaţi de pe petecul acela de nisip.

— Jerry, e o prostie ce gândeşti la vergeaua aia. De fapt, nici tu nu crezi…

— *Surda*. Drakul părea chinuit de remuşcări, dacă nu de-a dreptul nefericit.

— *Ess*?

— *Ess eh „surda”*?

— *Ae*.

Jerry rămase tăcut pentru o clipă.

— Davidge, *gavey* „nu sigur nu este”?

Am aranjat negaţiile la locul lor.

— Vrei să spui „posibil”, „poate”, „probabil”?

— *Ae*, posibilpoateprobabil. Flota Drak nave *Irkmaan* are. Înainte război cumpăra; după război captura. Vergea posibilipoateprobabil drakă este.

— Deci, dacă pe insula aceea mare există o bază secretă, *surda* e o bază Drakă?

— Posibilpoateprobabil, Davidge.

— Jerry, adică vrei s-o încerci? Pe *nasesay*?

— *Ne*.

— *Ne*? De ce Jerry? Dacă ar fi o bază Drakă?

— *Ne*! *Ne* vorbi! Drakul părea că se înecă cu vorbele.

— Jerry, vorbim de ce să *nu vorbim*? Dacă e să-mi sfârşesc zilele pe insula asta, am dreptul să ştiu: de ce?

— Davidge, rosti Drakul după o tăcere lungă.

— *Ess*?

— *Nasesay*, tu ia. Jumătate raţii hrană lasă. Eu rămâne.

Am scuturat din cap ca să mi-l limpezesc.

— Vrei să plec singur cu capsula?

— Ce tu vrei este, *ne*?

— *Ae*, dar de ce? Ţi-ai dat şi tu seama că nu va fi nicio expediţie de salvare.

— Posibilpoateprobabil.

— *Surda*, nimic. Ştii că nu ne caută nimeni. Ce este? Ţi-e frică de apă? Dacă ăsta-i motivul, putem…

— Davidge, gura-ţi tacă. *Nasesay* tu ia. Eu *ne* tu nevoie, *gavey*?

Am încuviinţat pe întuneric. Puteam lua capsula; la ce mi-ar mai fi trebuit şi un drak morocănos – mai ales că armistiţiul nostru putea înceta în orice clipă? Răspunsul mă făcea să mă simt puţin cam prost… uman. Poate că era unul şi acelaşi lucru, Drakul era tot ceea ce mai rămăsese între mine şi singurătatea absolută. Mai exista încă chestiunea minoră a supravieţuirii.

— Trebuie să mergem împreună, Jerry.

— De ce?

Am simţit că roşesc. Dacă oamenii simt nevoia aceasta a tovărăşiei, de ce le este totuşi ruşine s-o recunoască?

— Pur şi simplu, pentru că aşa trebuie. Am avea şanse mai mari.

— Singur tu şanse mai mari are, Davidge. Duşman tău eu sunt.

Am încuviinţat din nou şi am zâmbit în beznă.

— Jerry, tu *gavey* „singurătate”?

— *Ne gavey*.

— Singur. Să fii singur, cu tine însuţi.

— *Gavey* tu singur. Ia *nasesay*; eu rămâne.

— Asta este… ştii, *viga*, nu vreau.

— Tu vrea merge împreună? Din celălalt capăt al adăpostului răzbătu un chicotit încet: Tu place drak? Tu

eu moarte, *Irkmaan*. Jerry chicoti din nou. *Irkrmaan poorzhab* la cap, *poorzhab*.

— Las-o moartă!

M-am lăsat să alunec în josul zidului, am netezit nisipul şi m-am ghemuit cu spatele la drak. Vântul părea că se mai potolise şi am închis ochii încercând să adorm. Într-o clipă, pocnetele acoperişului din plastic se contopiră cu fundalul de ţiuituri şi şuierături şi simţeam cum mă fură somnul când am auzit zgomot de paşi pe nisip. M-am încordat gata să ţâşnesc.

— Davidge?

Glasul lui Jerry se auzea foarte încet.

— Ce este?

L-am auzit pe drak aşezându-se pe nisip lângă mine.

— Tu singurătate, Davidge. Despre ea greu tu vorbeşti, *ne*?

— Şi ce dacă?

Drakul mormăi ceva ce se pierdu în vânt.

— Ce?

M-am întors şi l-am zărit pe Jerry privind printr-o gaură din zid.

— De ce eu rămâne. Acum, eu spune ţie, *ne*?

Am înălţat din umeri.

— Bine, de ce nu?

Jerry păru că se chinuieşte cu cuvintele, apoi deschise gura să vorbească. Ochii i se holbară, largi.

— *Magasienna*!

— *Ess*? m-am ridicat eu de pe nisip.

— Talaz! arătă Jerry spre deschizătura din zid.

L-am împins într-o parte şi am privit. Spre insula noastră înainta furios şi înspăimântător un munte de valuri cu crestele înspumate. Pe întuneric era greu de făcut o apreciere, însă primul talaz părea mai înalt decât cel care ne udase până la glezne cu câteva zile în urmă. Brizanţii următori erau şi mai mari. Jerry puse o mână pe umărul meu şi l-am privit în ochi. Am rupt-o la fugă către capsulă. Pe când bâjbâiam prin beznă după chepengul de

intrare, am auzit primul val bubuind în susul pantei. Abia atinsesem chepengul şi talazul s-a izbit de adăpost, năruind acoperişul. În mai puţin de o secundă eram sub apă, curenţii dinăuntrul adăpostului învârtindu-ne precum nişte rufe în maşina de spălat.

Valul se retrase şi după ce mi-am şters apa din ochi am văzut că peretele dinspre vânt se prăbuşise înăuntru.

— Jerry!

Dincolo de zidul sfărâmat l-am văzut pe Drak împleticindu-se pe afară.

— *Irkmaan*?

Înapoia lui zăream un al doilea brizant apropiindu-se.

— *Kizlode,* ce naiba faci acolo? Intră!

M-am întors spre capsulă, încă bine înţepenită între cele două stânci, şi am găsit mânerul. Când am deschis chepengul, Jerry a traversat ruinele zidului, apoi a căzut peste mine.

— Davidge… mereu talazuri vine! Mereu!

— Intră!

L-am împins prin chepeng şi n-am mai aşteptat să se tragă lateral. M-am azvârlit peste el şi am tras uşa chiar în clipa când se izbi al doilea val. Am simţit capsula ridicându-se puţin şi frecându-se de stânci.

— Davidge, noi plutim?

— Nu. Ne ţin stâncile. N-o să păţim nimic, numai să se oprească talazurile.

— Peste tu mişcă.

— Ah!

M-am ridicat de pe pieptul lui Jerry şi m-am sprijinit de unul din pereţii cabinei. După puţin timp, capsula nu s-a mai legănat şi am aşteptat următorul brizant.

— Jerry?

— *Ess*?

— Ce voiai să-mi spui?

— De ce eu rămâne?

— Da.

— Despre asta eu greu vorbeşti, *gavey*?

— Ştiu, ştiu…

Talazul următor izbi şi am simţit capsula ridicându-se şi lovindu-se de stâncă.

— Davidge, *gavey „vi nessa”*?

— Ne gavey.

— *Vi nessa*… mic eu, *gavey*?

Capsula căzu la loc şi rămase nemişcată.

— Ce-i cu micul tu?

— Mic eu… mic drak. Din mine, *gavey*?

— Vrei să-mi spui că eşti *gravid*?

— Posibilpoateprobabil.

— Stai aşa, Jerry, am făcut eu scuturând din cap. Nu vreau să ne înţelegem greşit. Gravid… o să ai un copil?

— *Ae*, copil, doi-zero-zero la rând, foarte important este, *ne*?

— Extraordinar. Şi ce legătură are asta cu faptul că tu nu vrei să pleci pe insula cealaltă?

— Înainte, eu *vi nessa*, *gavey*? *Tean* moarte.

— Copilul tău… a murit?

— *Ae*. Oftatul drakului era smuls de pe buzele mamei universale. Eu cădere rănit. *Tean* moarte. *Nasesay* în ocean noi lovim, *tean* răni, *gavey*?

— *Ae*, eu *gavey*.

Deci, lui Jerry îi era frică să nu piardă încă un copil. Cu siguranţă, în timpul călătoriei cu capsula aveam să fim trântiţi puternic de pereţi, dar nici rămânerea pe petecul de nisip nu ne îmbunătăţea şansele. Capsula nu se mai clintise de multă vreme şi am decis să risc o privire afară. Hublourile mici ale cabinei păreau acoperite de nisip, de aceea am deschis chepengul. Am privit în jur: pereţii adăpostului nu mai existau, M-am uitat spre ocean, însă nu se zărea nimic.

— Se pare că am scăpat, Jerry…

Am ridicat ochii spre cerul negru şi am văzut deasupra mea coama albă a unui talaz prăbuşindu-se.

— *Maga* naibii *sienna*!

Am trântit chepengul la loc.

— *Ess*, Davidge?

— Ţin-te bine, Jerry!

Zgomotul apei izbind capsula ne asurzi complet. Ne-am lovit de stâncă o dată, de două ori, apoi am simţit cum ne roteam şi ţâşneam în sus. Am încercat să mă agăţ de ceva, dar capsula s-a prăbuşit ameţitor şi am căzut peste Jerry. De acolo am fost azvârlit în peretele opus de care m-am izbit cu capul. Înainte de a-mi pierde cunoştinţa l-am auzit pe Jerry strigând:

— *Tean*! *Vi tean*!

* * *

…locotenentul apăsă butonul şi pe ecran apăru o figură – înaltă, umanoidă, galbenă.

— Drak împuţit! urlară recruţii din sală.

Locotenentul se întoarse către ei.

— Corect. Acesta este un drak.

— Observaţi că, în privinţa pigmentului, rasa Drakă este îmbrăcată în aceeaşi uniformă; toţi sunt galbeni.

Recruţii chicotiră politicoşi. Ofiţerul se înfoie puţin, apoi, cu un spot luminos, începu să indice diferite trăsături.

— Desigur, mâinile cu trei degete sunt distinctive, ca şi figura aproape lipsită de nas, care conferă drakului aspectul de broscoi. În general, vederea lor este mai bună decât a oamenilor, auzul cam la fel, iar mirosul… Locotenentul făcu o pauză: Mirosul este îngrozitor!

Ofiţerul rânji mulţumit de hohotul tunător al recruţilor. Când vacarmul se potoli, deplasă spotul pe o cută din pântecele siluetei.

— Aici îşi păstrează drakul orătăniile: cocoşelul şi… păsărica.

Alte râsete.

— Aşa este, drakii sunt ambisexuaţi. Acelaşi individ deţine atât organele de reproducere masculine cât şi cele feminine. Locotenentul se întoarse către recruţi: Spuneţi-i unui drak să facă amor de unul singur, apoi priviţi-l, pentru că

poate! După ce chicotelile amuţiră, ofiţerul întinse o mână spre ecran: Când întâlniţi o asemenea creatură, ce faceţi?

— O UCIDEM…

* * *

…am şters ecranul şi computerul s-a focalizat pe următoarea navă drakă, ce apărea pe display ca un x dublu. Drakul viră brusc la stânga, după aceea iarăşi la dreapta. Am simţit autopilotul trăgându-mi naveta după cea duşmană, sortând sau ignorând imaginile false, încercând să-l fixeze pe drak în reticulul electronic.

— Haide, mutră-de-broscoi… puţin mai la stânga…

Imaginea crucii duble intră în domeniul de avertizare sonoră al afişajului şi am simţit lansarea rachetei fixată sub naveta mea.

— Te-am ras!

Prin hublou am zărit licărirea detonării rachetei. Pe ecran, naveta drakă, lipsită de control, cădea în vrie spre suprafaţa acoperită de nori a lui Fyrine IV. Am picat după ea, ca să confirm lovirea ţintei… temperatura învelişului exterior a crescut când am atins stratul superior al atmosferei.

— Hai odată, mama naibii, explodează!

Am, comutat sistemele navetei pe lupta atmosferică, deoarece devenise evident că trebuia să-l urmăresc pe drak până la sol. Totuşi, deasupra norilor, drakul se opri din vrie şi se întoarse. Am izbit comanda de anulare a autopilotului şi am tras manşa la maximum. Naveta tremură, încercând să urce rapid. Toţi ştiu: navele drake de luptă se descurcă mai bine în atmosferă… îndreptându-se către mine pe o traiectorie de interceptare… de ce nu trage, blestematul… chiar înainte de coliziune drakul se autoejectă… motoarele distruse; mai funcţionează doar direcţia. Urmăresc capsula care traversează norii, intenţionând să-l găsesc pe nenorocitul de drak şi să termin cu el…

* * *

Am zăcut secunde, sau poate ani în bezna din jurul meu. Mă simţeam atins, dar locurile unde eram atins păreau foarte, foarte îndepărtate. Întâi frisoane, apoi febra, iarăşi frisoane, fruntea mea răcorită de o mână blândă. Am întredeschis ochii şi l-am zărit pe Jerry, aplecat deasupra mea, tamponându-mi fruntea cu ceva rece.

— Jerry, am reuşit să şoptesc.

Drakul mă privi în ochi şi zâmbi.

— Bun este, Davidge. Bun este.

Lumina de pe chipul lui Jerry pâlpâi şi am simţit miros de fum.

— Foc…

Jerry se dădu într-o parte şi arătă spre centrul podelei de nisip a încăperii. Am întors capul cu grijă şi am văzut că zăceam pe un pat din crenguţe moi şi mlădiţe. Vizavi de mine se afla un alt culcuş, iar între ele trosnea un foc vesel.

— Foc acum avem noi, Davidge. Şi lemn, indică Jerry spre acoperişul din căpriori din lemn acoperiţi cu frunze late.

M-am răsucit, am privit de jur împrejur, apoi am coborât capul care-mi pulsa dureros şi am închis ochii.

— Unde suntem?

— Insula mare, Davidge. Valul de pe insula mică pe noi aruncat. Vânt şi valuri pe noi aici dus. Dreptate tu avut.

— Nu… nu înţeleg? *Ne gavey*. Erau necesare câteva zile ca să ajungem la insula mare.

Jerry încuviinţă şi cufundă ceva asemănător unui burete într-un fel de sticlă, plină cu apă.

— Nouă zile. Tu eu legat de *nasesay*, apoi aici pe pământ noi ajuns.

— Nouă zile? Am fost inconştient timp de nouă zile?

Jerry clătină din cap.

— Şaptesprezece. Aici noi ajuns opt zile… Drakul făcu din mână un semn spre spatele său.

— În urmă… acum opt zile.

— *Ae*.

Pe Fyrine IV, şaptesprezece zile echivalau cu peste o lună pe Pământ. Am redeschis ochii şi l-am privit pe Jerry… Drakul părea în culmea fericirii.

— Ce-i cu *tean*, copilul tău?

Jerry îşi atinse mijlocul umflat.

— Bine este, Davidge. *Nasesay* mai mult tu rănit.

Mi-am stăpânit reflexul de a încuviinţa din cap.

— Mă bucur pentru tine.

M-am întors cu faţa spre perete, o combinaţie de tulpini şi frunze, şi am închis ochii.

— Jerry?

— *Ess*?

— Mi-ai salvat viaţa.

— *Ae*.

— De ce?

Jerry rămase tăcut multă vreme.

— Davidge. Pe insula mică tu vorbit. Singurătate greu *gavey*. Mă apucă de braţ: Acum, tu mâncare.

M-am răsucit spre el şi am dat cu ochii de o scoică plină cu un lichid aburind.

— Ce-i asta, supă de pui?

— *Ess*?

— *Ess va*?

Am arătat farfuria, simţind pentru prima dată cât eram de slăbit.

Drakul se încruntă.

— Ca melc, dar lung.

— Ţipar?

— *Ae*, dar ţipar pe pământ, *gavey*?

— Adică „şarpe”?

— Posibilpoateprobabil.

Am încuviinţat şi am pus buzele la marginea scoicii. Am sorbit puţină fiertură, am înghiţit-o şi am lăsat căldura ei binefăcătoare să mi se răspândească în tot corpul.

— Bună.

— Tu *custa* vrei?

— *Ess*?

— *Custa*.

Jerry se întinse către foc şi apucă o bucăţică paralelipipedică dintr-o rocă transparentă. Am privit-o, am zgâriat-o cu unghia, apoi am atins-o cu vârful limbii.

— Dar e chiar sare!

— Tu *custa* vrei? zâmbi Jerry.

— Tot confortul, am râs eu. Bineînţeles, vreau *custa*.

Jerry luă sarea gemă, îi desprinse un colţ cu ajutorul unei pietre mai mici, după aceea sfărâmă bucăţica obţinută între alte două pietre. Întinse către mine palma, în mijlocul căreia se înălţa o grămăjoară de cristale albe. Am luat puţin, am presărat granulele în supă şi am amestecat cu degetul. Apoi, am sorbit prelung din zeama delicioasă. Am plescăit din buze.

— Fantastic!

— Bun, *ne*?

— Mai mult decât bun, fantastic!

Am sorbit încă o dată, şi am plescăit exagerat din buze, dându-mi ochii peste cap.

— Fantastic, Davidge, *ne*?

— *Ae*, am încuviinţat spre drak. Cred că-mi ajunge. Aş vrea să dorm.

— *Ae*, Davidge, *gavey*.

Jerry luă vasul şi-l aşeză lângă foc. După aceea, se îndreptă de spate, merse spre uşă şi, ajuns acolo, se întoarse către mine. Ochii lui galbeni mă fixară pentru o clipă, apoi încuviinţă, se răsuci şi ieşi. Am închis ochii şi am lăsat să mă adoarmă căldura focului.

* * *

După două zile, îmi încercam picioarele, mergând prin încăpere, iar peste alte două zile, Jerry mă ajută să ies afară. Coliba era situată în vârful unei pante lungi şi

blânde, în mijlocul unui crâng; niciunul dintre copaci nu era mai înalt de cinci, şase metri. Oceanul de-a pururi înspumat se afla la baza pantei, la peste opt kilometri de adăpost. Drakul mă purtase pe toată distanţa aceea. La scurt timp după ce Jerry mă târâse pe uscat, credincioasa noastră *nasesay* se umpluse cu apă şi fusese purtată de valurile oceanului. Odată cu ea dispăruseră şi ultimele raţii de alimente. Drakii sunt foarte mofturoşi în privinţa mâncării, însă, în cele din urmă, foamea îl împinsese pe Jerry să guste unele din produsele faunei şi florei locale – foamea şi omul inconştient care se sfârşea lângă el, din lipsă de hrană. Drakul se stabilise asupra unei rădăcini conţinând amidon, nişte măceşe verzi, care, uscate, dădeau un ceai acceptabil, şi carne de şarpe. Explorând mai departe, Jerry găsise o dolină de sare, parţial erodată. În zilele ce au urmat, am căpătat mai multă putere şi am completat lista bucatelor cu câteva tipuri de moluşte marine şi un sortiment de fructe, semănând cu un hibrid între o pară şi o prună.

Pe măsură ce zilele se răceau, drakul şi cu mine am fost nevoiţi să acceptăm faptul că Fyrine IV avea o iarnă. În acest caz, trebuia să considerăm şi posibilitatea unei ierni atât de aspre încât să nu permită căutarea hranei… şi a lemnelor. Uscate lângă foc, măceşele şi rădăcinile se păstrau bine, iar în privinţa cărnii, am încercat atât afumarea cât şi sărarea. Folosind fibre din tufişuri, în loc de aţă, Jerry şi cu mine am cusut pieile de şarpe, obţinând un fel de îmbrăcăminte de iarnă. Modelul pe care l-am acceptat, în cele din urmă, era alcătuit din două straturi de piele, între care se găsea un strat izolator din puf de la florile de măceş. Căzusem de acord asupra faptului că în colibă nu puteam rezista. După trei zile de căutări, am găsit prima peşteră, iar după alte trei zile, am descoperit-o pe cea adecvată ţelurilor noastre. Gura cavernei se deschidea spre oceanul veşnic agitat, dar era situată într-o formaţiune stâncoasă aflată cu mult deasupra nivelului acestuia. În jurul intrării în peşteră am

găsit cantităţi mari de crengi rupte şi bolovani. Crengile le-am strâns pentru foc; bolovanii i-am folosit ca să zidim intrarea, lăsând numai spaţiul necesar unei uşi cu balamale. Balamalele le-am făcut desigur din piele de şarpe, iar uşa din tulpini legate laolaltă cu fibre vegetale. Însă în prima noapte după ce am montat uşa, rafalele de vânt dinspre ocean au spulberat-o; de aceea am hotărât să revenim la modelul iniţial, utilizat pe insuliţă.

Locuinţa propriu-zisă a fost amenajată în adâncul peşterii, într-o sală întinsă, a cărei podea era acoperită cu nisip. Mai în adâncime, grota avea bazine naturale cu apă, bună pentru băut însă prea rece pentru baie. Sala respectivă am folosit-o drept magazie. Am stivuit lemne de-a lungul pereţilor din „dormitor" şi am făcut culcuşuri noi din piei de şarpe şi puf de plante. În mijlocul încăperii, am construit o vatră respectabilă, având sprijinită deasupra jărateculuio piatră mare şi netedă, drept plită. În cea dintâi noapte petrecută în locuinţa cea nouă, am descoperit că, pentru prima dată de când naufragiasem pe planeta aceea blestemată, nu mai auzeam urletul vântului.

În nopţile lungi, stăteam lângă vatră, făcând fel de fel de nimicuri: mănuşi, căciuli, pungi, şi vorbind. Ca să mai alungăm monotonia, alternam zilele în care vorbeam în engleză cu cele în care conversam în drakă şi, atunci când iarna ne-a izbit cu prima ei furtună de gheaţă, fiecare dintre noi se descurca bine în limba celuilalt.

Am vorbit despre copilul pe care-l aştepta Jerry.

— Cum o să-i pui numele, Jerry?

— Are deja un nume. Vezi tu, genealogia Jeriba are cinci nume. Eu mă numesc Shigan; înaintea mea a fost părintele meu, Gothig, înaintea lui Gothig a fost Haesni; înaintea lui Haesni a fost Ty, iar înaintea lui Ty a fost Zammis. Copilul se numeşte Jeriba Zammis.

— Dar de ce numai cinci nume? La oameni, copilul poate avea absolut orice nume îi aleg părinţii lui. Ba mai mult, atunci când devine adult, omul îşi poate alege orice

nume doreşte.

Drakul mă privi cu ochii plini de milă.

— Davidge, cât de pierdut trebuie să te simţi… Voi, oamenii… cât de pierduţi trebuie să vă simţiţi…

— Pierduţi?

Jerry încuviinţă.

— Tu din cine te tragi, Davidge?

— Te referi la părinţii mei?

— Da.

— Mi-i amintesc foarte bine, am înălţat eu din umeri.

— Şi părinţii lor?

— Îl ţin minte pe tatăl mamei mele. Îl vizitam deseori, când eram mai mic.

— Davidge, ce ştii tu despre bunicul acesta?

Mi-am frecat bărbia.

— Cam greu de zis… cred că se ocupa cu agricultura… nu ştiu precis.

— Şi părinţii lui?

Am clătinat din cap.

— Îmi amintesc numai că, undeva de-a lungul genealogiei, au existat atât englezi cât şi germani. *Gavey* germani şi englezi?

Jerry încuviinţă.

— Davidge, eu pot recita istoria neamului meu, începând de la stabilirea pe planetă a lui Jeriba Ty, unul dintre primii colonişti, acum o sută nouăzeci şi nouă de generaţii. Pe Drako, în arhivele familiei noastre, există mărturii ce urmăresc, prin spaţiu, genealogia neamului meu până la planeta de origine a Drakilor, Sindie, iar de acolo, şaptezeci de generaţii înapoi, până la Jeriba Ty, întemeietorul familiei Jeriba.

— Cum poţi deveni întemeietor?

— Doar primul născut duce numele mai departe. Ceilalţi trebuie să-şi întemeieze propriile lor genealogii.

Am încuviinţat din cap, impresionat.

— Totuşi, de ce numai cinci nume? Pentru ca să fie mai uşor de reamintit?

— Nu, răspunse Jerry. Numele sunt termeni cărora noi le conferim personalitate; ele sunt aceleaşi cinci, banale, pentru a nu umbri faptele ce-i deosebesc pe cei ce le poartă. Numele meu, Shigan, a fost slujit de renumiţi cărturari, ostaşi, filosofi şi câţiva preoţi. Numele copilului meu a fost purtat de savanţi, profesori şi exploratori.

— Tu ţii minte toate îndeletnicirile strămoşilor tăi?

— Da. Precum şi ce au făcut ei şi unde anume. Pentru ca să fii recunoscut ca adult, aşa cum am fost eu acum douăzeci şi doi de ani, trebuie să-ţi reciţi genealogia înaintea arhivelor neamului. Zammis va face la fel, numai că va începe înşiruirea… zâmbi Jerry, cu numele meu, Jeriba Shigan.

— Poţi recita pe dinafară aproape două sute de biografii?

— Da.

M-am dus şi m-am întins în culcuş. Privind în sus, spre fumul absorbit prin crăpătura din tavanul încăperii, am început să pricep ce înţelegea Jerry prin a se simţi pierdut. Un drak cu câteva zeci de generaţii în spatele lui ştia cine era şi ce urma să facă.

— Jerry?

— Da, Davidge.

— Vrei să mi le reciţi şi mie?

Am întors capul la timp ca să surprind pe chipul drakului o expresie de surpriză totală transformându-se în fericire. Abia după scurgerea multor ani am aflat că-i făcusem lui Jerry o mare onoare, solicitându-i descendenţa. Printre Draki, aceasta reprezintă manifestarea unui respect deosebit, nu numai faţă de individ ci şi faţă de neamul lui.

Jerry lăsă jos pălăria pe care o cosea, se ridică şi începu:

— *Aici, înaintea voastră, stau eu, Shigan din spiţa Jeriba, născut din Gothig, profesorul de muzică. Un muzician cu mari merite, având printre elevii lui pe Datzizh din spiţa Nem, Perravane din spiţa Tuscor, şi mulţi alţii mai puţin*

importanţi. Educat în muzică la Shimuram, Gothig a stat înaintea arhivelor în anul 11.051 şi a vorbit despre părintele său, Haesni constructorul de nave…

Ascultând incantaţia lui Jerry făcută în Draka oficială, ascultând biografiile acelea inversate – începând cu moartea şi terminând cu majoratul – am încercat senzaţia unei continuităţi temporale: eram capabil să cunosc şi să ating trecutul. Bătălii, imperii ridicate şi decăzute, descoperiri, sumedenie de fapte măreţe – o călătorie prin douăsprezece mii de ani de istorie, percepuţi însă ca o unitate vie, clar definită.

Iar vizavi de asta, replica mea: Aici, înaintea voastră, stau eu, Willis din spiţa Davidge, născut din Sybil, casnică, şi Nathan, inginerul constructor de mâna a doua, unul dintre ei născut din Tataia, care a lucrat probabil prin agricultură, născut din cine ştie cine…

La naiba, eu nu eram nici măcar atât! Fratele meu mai mare ducea spiţa, nu eu. Am ascultat şi am hotărât să memorez genealogia lui Jeriba.

* * *

Am vorbit şi despre război:

— Şmecheria ta a fost foarte reuşită, să mă atragi în atmosferă, apoi să intri în mine.

Jerry înălţă din umeri.

— Este bine ştiut că piloţii draki sunt cei mai buni.

— De asta te-am torpilat, da?

Jerry ridică iarăşi din umeri, se încruntă şi continuă să coasă bucăţile din piele de şarpe.

— Davidge, de ce pământenii invadează partea aceasta a galaxiei? Înainte de venirea voastră trăiam de mii de ani în pace.

— Ha! Ba drakii invadează! Şi noi trăiam în pace. Voi ce căutaţi aici?

— Noi colonizăm planete. Este o tradiţie drakă. Suntem exploratori şi colonizatori.

— Bravo, broscoiule, da' noi ce crezi că suntem, o adunătura de cloşti? Oamenii călătoresc prin spaţiu de mai puţin de două sute de ani, însă am colonizat aproape de două ori mai multe planete decât drakii.

— Exact! ridică Jerry un deget. Voi, oamenii v-aţi răspândit ca o molimă. Ajunge! Nu vă dorim aici!

— Ei bine, aici suntem şi aici rămânem. Să vă văd, ce-o să faceţi atunci?

— Vezi bine ce facem, *Irkmaan*, luptăm!

— Tiii! Vrei să zici că joaca aia a noastră a fost o luptă? Ce naiba, Jerry, vă doboram ca pe nişte pere mălăieţe.

— Ha, Davidge! De asta stai aici, mestecând şerpi afumaţi!

Am smuls bucata din gură şi am întins-o către el.

— Dacă nu mă înşel, şi tu puţi a şarpe, drakule!

Jerry pufni şi se întoarse cu spatele la foc. M-am simţit stânjenit, în primul rând pentru că nu aveam cum să rezolvăm un conflict care pârjolise o sută de planete vreme de un secol, în al doilea rând doream ca Jerry să-mi verifice declamarea. Memorasem deja mai mult de o sută de generaţii. Drakul stătea cu profilul spre foc iar în poală îi cădea îndeajuns de multă lumină ca să-l pot zări cosând.

— La ce lucrezi, Jerry?

— Davidge, nu mai avem ce discuta.

— Haide, ce-i?

Jerry întoarse capul către mine, apoi privi în poală şi ridică un costumaş din piele de şarpe.

— Pentru Zammis, zâmbi el, iar eu am clătinat din cap după care am izbucnit în râs.

* * *

Am discutat despre filosofie.

— Jerry, tu l-ai studiat pe Shizumaat; de ce nu vrei să-mi povesteşti despre învăţăturile lui?

— Nu, Davidge, se încruntă Jerry.

— Sunt secrete… sau ce?

— Nu, scutură el din cap. Noi însă îl onorăm prea mult pe Shizumaat ca să-l discutăm.

Mi-am frecat bărbia.

— Adică îl onorezi prea mult ca să discuţi despre el în general, sau prea mult ca să discuţi despre el *cu un om*?

— Nu cu oamenii, Davidge, numai cu tine, nu.

— De ce?

Drakul înălţă fruntea, îngustându-şi ochii galbeni.

— Ţii minte ce ai spus… atunci, pe insuliţă.

M-am scărpinat în cap, reamintindu-mi vag înjurătura despre Shizumaat pe care i-o adresasem. Mi-am desfăcut larg braţele.

— Jerry… eram furios, înnebunit… Nu mă poţi acuza pentru vorbele spuse atunci.

— Ba da.

— Schimb situaţia cu ceva dacă-mi cer scuze?

— Nu.

Mi-am înghiţit o remarcă usturătoare reamintindu-mi momentul acela când Jerry şi cu mine eram gata să ne strângem de gât. Mi-a venit în minte un amănunt şi m-am străduit să nu zâmbesc.

— Îmi vei povesti despre învăţăturile lui Shizumaat dacă, la rândul meu, te iert pentru… cele spuse despre Mickey Mouse?

Am aplecat fruntea, mimând respectul, cu toate că, de fapt, voiam să-mi ascund un chicotit.

Jerry mă privi, cu un rictus de vinovăţie pe chip.

— Să ştii că mi-a părut rău, Davidge. Dacă mă ierţi, îţi voi vorbi despre Shizumaat.

— Atunci, te iert, Jerry.

— Încă ceva…

— Ce anume?

— Trebuie să-mi spui învăţăturile lui Mickey Mouse.

— O să… ăăă, mă străduiesc s-o fac cât mai bine.

* * *

Am vorbit despre Zammis:

— Jerry, tu ce ai vrea să devină Zammis?

Drakul înălţă din umeri.

— Zammis va trebui să-şi onoreze numele. Este tot ce-mi doresc.

— Zammis îşi va alege singur viitorul?

— Da.

— Totuşi, nu există nimic special pe care să i-l doreşti?

— Ba da, încuviinţă Jerry.

— Ce?

— Ca într-o bună zi, Zammis să plece de pe planeta asta mizerabilă.

— Amin, am aprobat şi eu.

— Amin.

* * *

Iarna era atât de lungă, încât Jerry şi cu mine am început să ne întrebăm dacă nu cumva nimerisem la începuturile unei epoci glaciare. În exteriorul peşterii, totul era acoperit cu un strat gros de gheaţă, iar gerul, combinat cu viscolul permanent, transforma orice tentativă de ieşire din peşteră în posibilitatea unei morţi prin îngheţ. Cu toate acestea, printr-o înţelegere tacită, amândoi părăseam adăpostul pentru nevoile fiziologice. În adâncul grotei existau câteva încăperi izolate, însă ne temeam să nu poluăm rezervele de apă, ca să nu mai pomenesc de aerul din interior. Afară, principalul risc era datul pantalonilor jos sub un crivăţ ce îngheţa aburii răsuflării înainte de a fi ieşit prin obrăzarele subţiri, croite din salopetele de zbor. Am învăţat să fim expeditivi…

Într-o dimineaţă, Jerry era afară, răspunzând „chemării”, în vreme ce eu stăteam lângă foc, amestecând cu apă praf de rădăcini uscate şi pisate, pentru a face

turtiţe. Deodată, l-am auzit pe Jerry strigând de la intrare:

— Davidge!

— Ce s-a întâmplat?

— Davidge, vino repede!

O navă! Trebuia să fie o navă! Am lăsat pe nisip scoica folosită drept castron, mi-am pus căciula şi mănuşile şi am alergat pe coridor. Apropiindu-mă de ieşire, am dezlegat obrăzarul din jurul gâtului şi l-am legat peste nas şi gură, ca să-mi feresc plămânii. Înfofolit la fel, Jerry privea afară.

— Ce este?

— Vino să te uiţi, s-a dat el în lături.

Soare! Cer albastru şi soare! În depărtare, deasupra oceanului, se adunau alţi nori, dar deasupra noastră cerul era senin. Nu puteam privi direct în discul solar însă ne-am întors chipurile spre el şi am simţit razele lui Fyrine pe obraji. Soarele sclipea şi scânteia pe stâncile şi copacii acoperiţi cu gheaţă.

— Minunat!

— Da… Jerry mă apucă de mânecă: Davidge, ştii ce înseamnă asta?

— Semnale cu foc, noaptea. Într-o noapte senină, un foc mare poate fi zărit de pe orbită, *ne*?

L-am privit pe Drak, apoi iarăşi cerul.

— Nu ştiu. Dacă focul ar fi îndeajuns de mare… şi noaptea perfect senină… şi dacă cineva s-ar uita tocmai atunci… – am lăsat capul în jos. Asta… presupunând că pe orbită ar exista un observator. Am simţit frigul începând să-mi îngheţe vârful degetelor. Haide mai bine să intrăm.

— Davidge, este o şansă!

— Şi cu ce o să facem focul, Jerry? am arătat eu spre copacii din jurul peşterii. Orice lemn are pe el cel puţin cincisprezece centimetri de gheaţă.

— În peşteră…

— Lemnele noastre de foc? Am clătinat din cap. Cât va dura iarna asta? Poţi fi sigur că avem lemne suficiente

ca să le irosim pe semnale luminoase?

— E o şansă, Davidge! E o şansă!

Supravieţuirea noastră mizată la ruletă… Am ridicat din umeri.

— De ce nu?

În următoarele ore am transportat un sfert din provizia noastră de lemne, adunate cu trudă, depozitând-o lângă gura peşterii. Până când am terminat, şi cu mult înainte de căderea nopţii, cerul redevenise însă o pătură compactă, cenuşie. Aveam să cercetăm bolta de câteva ori în cursul fiecărei nopţi, aşteptând apariţia stelelor. Deseori, peste zi, trebuia să pierdem câteva ore, scuturând gheaţa depusă pe stiva de lemne. Am continuat, totuşi, să sperăm, până când lemnele din peşteră s-au terminat şi a trebuit să începem să luăm din stiva de afară.

În noaptea aceea, pentru prima dată, drakul arăta complet înfrânt. Stătea lângă vatră, privind flăcările. După o vreme, strecură braţul prin haina din piele şi scoase un cubuleţ auriu, suspendat pe un lănţişor ce-i trecea în jurul gâtului. Apoi strânse cubul în ambele palme, închise ochii şi începu să bolborosească în drakă. L-am privit din pat până ce a terminat. După aceea, a suspinat, a încuviinţat şi a strecurat obiectul înapoi, sub haină.

— Ce era ăla?

Jerry mă privi, se încruntă şi îşi atinse piepţii hainei.

— Asta? Este *Almanul* meu, ceea ce voi aţi numi Biblie.

— O Biblie este o carte. Adică… cu pagini care se pot citi.

Jerry scoase din nou obiectul, murmură o frază în drakă şi acţionă o clemă micuţă. Din cub căzu un alt cubuleţ auriu, pe care Drakul mi-l întinse.

— Să fii foarte atent cu el, Davidge.

M-am ridicat, am apucat cubul şi l-am examinat în lumina focului. Trei piese dintr-un metal auriu, ţinute

laolaltă prin balamale minuscule, formau legătura unei cărţi cu latura de doi centimetri şi jumătate. Am deschis cartea la mijloc şi am privit coloanele duble de puncte, linii şi virgule.

— E scrisă în drakă.

— Bineînţeles.

— Dar eu nu pot citi…

Jerry înălţă sprâncenele.

— Vorbeşti draka atât de bine, încât nu mi-am adus aminte. Ai vrea să te învăţ?

— Să citesc asta?

— De ce nu? Te grăbeşti la vreo întâlnire?

— Nu… Am atins cartea cu degetul, încercând să întorc una din paginile micuţe. Am deplasat vreo cincizeci de pagini odată. Nu le puteam separa.

Drakul îmi arată o gămălie mică în partea de sus a cotorului cărţii.

— Scoate acul. Cu el se întorc paginile.

Am tras afară acul cel scurt, l-am atins de o pagină şi aceasta s-a separat de pagina vecină.

— Cine a scris *Almanul* vostru, Jerry?

— Mulţi… Cu toţii, mari învăţaţi.

— Shizumaat?

— Shizumaat a fost unul dintre ei, încuviinţă drakul.

Am închis cartea şi am ţinut-o în palmă.

— Jerry, de ce ai scos-o tocmai acum?

— Aveam nevoie de sprijinul ei. Locul ăsta… deschise el braţele larg. Poate că aici vom îmbătrâni şi muri. Poate că nu vom fi găsiţi niciodată. La asta m-am gândit astăzi, când am adus lemnele de afară. Îşi puse palmele pe pântece: Zammis se va naşte aici. *Almanul* mă ajută să accept ceea ce nu pot schimba.

— Zammis… cât a mai rămas?

— Mai e puţin, zâmbi Jerry.

— Mi-ar place să mă înveţi să citesc, am vorbit eu, privind cărticica.

Drakul scoase lănţişorul de la gât şi mi-l întinse

împreună cu caseta.

— Trebuie să ţii *Almanul* la tine.

Le-am luat şi, după o clipă, am scuturat din cap.

— Nu pot, Jerry, îmi dau seama că pentru tine este un lucru extrem de preţios. Dacă îl pierd?

— N-o să-l pierzi. Ţine-l până înveţi. Aşa trebuie să facă toţi învăţăceii.

Am pus lanţul în jurul gâtului.

— Îmi faci o adevărată onoare.

— Mai mică decât cea pe care mi-o faci tu, memorând descendenţa Jeriba. Recitările tale sunt exacte şi pline de simţire.

Drakul luă un cărbune din vatră, se ridică şi se îndreptă spre peretele încăperii. În noaptea aceea am învăţat cele treizeci şi una de litere şi foneme ale alfabetului drak, precum şi cele nouă litere şi foneme suplimentare, utilizate în scrierile oficiale.

* * *

În cele din urmă lemnele s-au terminat. Pe măsură ce sosirea lui Zammis se apropia, Jerry era din ce în ce mai greoi şi se simţea tot mai rău. Tot ceea ce mai putea face era să iasă din peşteră, cu ajutorul meu, ca să-şi facă nevoile. De aceea, strânsul lemnelor, care implica scuturatul gheţii de pe stiva de afară, cădea în sarcina mea. Ca şi gătitul.

Într-o zi mai mohorâtă ca oricând am observat că gheaţa de pe copaci era mai subţire. Undeva, cândva, dădusem colţul iernii şi ne îndreptam spre primăvară. Am adunat lemnele plin de voioşie, ştiam că şi moralul lui Jerry va creşte la auzul evenimentului. Iarna îl epuizase, pur şi simplu, pe drak. Lucram în hăţişurile de deasupra peşterii, azvârlind lemnele jos, când am auzit un ţipăt. Am încremenit apoi am privit în jur. N-am putut vedea decât oceanul şi zăpada. Apoi din nou, ţipătul:

— Davidge!

Era Jerry. Am aruncat lemnele din braţe şi am alergat spre clivajul din stâncă folosit drept cale de acces către pădurea de deasupra. Jerry răcni din nou. Am alunecat apoi m-am rostogolit până la gura peşterii. Am fugit prin coridor şi am intrat în sală. Jerry se zvârcolea pe pat înfigându-şi degetele în nisip.

Am îngenuncheat lângă el.

— Sunt aici, Jerry. Ce-i? Ce s-a întâmplat?

— Davidge!

Drakul dădu ochii peste cap, fără să vadă nimic, căscă spasmodic gura, după care urlă iarăşi.

— Jerry, eu sunt! Am scuturat umărul Drakului. Eu sunt, Jerry! Davidge!

Jerry întoarse capul spre mine, se strâmbă de durere, apoi îmi prinse încheietura mâinii stângi strângând-o cu toată puterea.

— Davidge! Zammis… ceva nu-i bine!

— Ce? Cum să te ajut?

Drakul mai răcni o dată, după care capul îi căzu pe pernă, într-un semileşin. Îşi reveni şi mă trase cu urechea către buzele lui.

— Davidge, trebuie să juri.

— Ce, Jerry? Ce să jur?

— Zammis… pe Drako. Să stea înaintea arhivelor neamului. Fă-o…

— Ce vrei să spui? Vorbeşti de parcă ai muri.

— Mor, Davidge… Zammis a doua sută generaţie… foarte important. Du-mi copilul, Davidge. Jură!

Mi-am şters transpiraţia de pe frunte cu mâna liberă.

— N-o să mori Jerry! Ţin-te bine!

— Termină! Ăsta-i adevărul, Davidge! Mor! Trebuie să-l înveţi pe Zammis descendenţa neamului Jeriba… şi cartea, *Almanul*, gavey?

— Opreşte-te! Panica m-a izbit aproape fizic. Nu mai vorbi aşa! N-o să mori, Jerry. Haide; luptă, *kizlode* blestemat.

Drakul urlă. Respira slab şi cădea deseori în

inconştienţă.

— Davidge.

— Da?

Mi-am dat seama că plângeam ca un copil.

— Davidge, trebuie să-l ajuţi pe Zammis să iasă…

— Ce… cum? Despre ce naiba vorbeşti?

Jerry întoarse ochii către peretele peşterii.

— Ridică-mi haina.

— Ce?

— Ridică-mi haina, Davidge. Acum!

Am ridicat veşmântul din piele de şarpe, dezvăluind abdomenul umflat al drakului. Cuta din centru era roşie, strălucitoare şi supura un lichid incolor.

— Ce… ce trebuie să fac?

— Desfă-o, gâfâi Jerry. Trebuie s-o rupi, Davidge!

— Nu!

— Fă-o! Fă-o, sau Zammis moare!

— Ce-mi pasă mie de blestematul tău de copil, Jerry? Ce trebuie să fac eu ca să te salvez?

— Rupe-o, şopti drakul. Ai grijă de copilul meu, *Irkmaan*. Du-l pe Zammis înaintea arhivelor Jeriba. Jură-mi…

— Jerry…

— Jură!

Am încuviinţat, cu lacrimi grele şi fierbinţi pe obraji.

— Îţi jur…

Jerry slăbi strânsoarea şi închise ochii. Am îngenuncheat, buimăcit, lângă el.

— Nu! Nu, nu, nu, nu…

„Rupe-o! Trebuie s-o rupi, Davidge!”

Am întins mâna şi am atins uşor cuta de pe abdomenul lui Jerry. Am putut simţi viaţa zbătându-se dedesubt, încercând să scape din închisoarea lipsită de aer a învelişului. L-am urât; l-am urât pe blestematul de copil aşa cum nu mai urâsem pe cineva vreodată. Convulsiile lui slăbiră, apoi încetară.

„Du-l pe Zammis înaintea arhivelor Jeriba. Jură-mi…”

„Îţi jur…”

Am ridicat cealaltă mână, am introdus ambele degete mari în cută şi am tras uşor. Am sporit forţa după aceea, am sfâşiat ca un dement pântecele Drakului. Pliul plesni, deschizându-se, şi-mi stropi piepţii hainei cu fluidul incolor. Ţinând cuta deschisă, puteam zări forma nemişcată a lui Zammis, chircită într-o pungă cu lichid.

Am vomitat. Când n-am mai avut ce vărsa, mi-am cufundat mâinile în fluid sub pruncul drak. L-am ridicat, mi-am şters buzele de umărul meu stâng şi le-am pus peste ale lui Zammis, deschizându-i gura cu mâna dreaptă. I-am suflat aer în plămâni de trei, patru ori, după care a început să tuşească. După aceea, ţipă. Am legat cu fibră vegetală cele două ombilicuri, apoi i le-am tăiat. Jeriba Zammis era eliberat de trupul mort al părintelui său.

* * *

Am înălţat bolovanul deasupra capului şi l-am izbit cu toată puterea de gheaţă. Ţăndările zburară din punctul de impact, lăsând să se întrevadă verdele întunecat de dedesubt. Am ridicat iarăşi bolovanul şi am lovit, dislocând altă piatră. Am luat-o şi am dus-o până la corpul, pe jumătate acoperit, al drakului.

— Drakul, am şoptit.

„Bun. Spune-i pur şi simplu Drakul. Faţă-de-broscoi. Brotac. Duşmanul. Zi-i oricum, ca să te aperi împotriva durerii.”

Am privit grămada de pietre strânse, am hotărât că erau suficiente şi am îngenuncheat lângă mormânt. Punând bolovanii, unul peste celălalt, fără să-mi pese de lapoviţa ce îmi îngheţa pe haine, mi-am stăpânit lacrimile. Mi-am frecat palmele, energic, ca să-mi pun sângele în mişcare. Primăvara se apropia, dar şederea prea îndelungată afară continua să fie la fel de periculoasă. Iar eu stăteam de multă vreme, înălţând

cripta drakului. Am ridicat altă piatră, punând-o la locul ei. Când greutatea ei se lăsă pe linţoliul din piele de şarpe, mi-am dat seama că trupul mort îngheţase deja. Am aşezat iute ceilalţi bolovani, apoi m-am ridicat.

Vântul m-a zgâlţâit şi am fost gata să alunec pe poleiul de lângă mormânt. Am privit oceanul agitat, mi-am strâns veşmintele în jurul trupului şi după aceea m-am uitat la mormanul de pietre. „Trebuie spus ceva. Nu poţi doar să acoperi mortul, apoi să pleci la cină. Trebuie spus ceva." Dar ce anume? Nu eram credincios, şi nici drakul nu fusese. Filosofia lui oficială asupra morţii era identică cu respingerea mea neprotocolară a deliciilor islamice, valhalelor păgâne şi plăcintelor iudeo-creştine din ceruri. Moartea este moarte; *finis*; sfârşitul, viermii se târăsc înăuntru, viermii se târăsc afară…

„Totuşi, trebuie spus ceva."

Am căutat sub haine şi am încleştat mâna înmănuşată pe cubul auriu al *Almanului*. Simţeam, prin mănuşă, colţurile ascuţite ale cubului: am închis ochii, reamintindu-mi cuvintele marilor filosofi draki. Nu scriseseră însă nimic pentru un asemenea moment.

Almanul era o carte despre viaţă. *Alma* înseamnă „viaţă" şi ea constituie esenţa filosofiei Drake. Ei nu-şi pierd timpul cu moartea. Moartea este un fapt: sfârşitul vieţii. *Almanul* nu avea cuvinte pe care să le rostesc. Vântul mă străpungea, făcându-mă să tremur. Degetele îmi amorţiseră deja şi simţeam dureri şi în picioare. Cu toate acestea, trebuia spus ceva. Dar singurele cuvinte la care mă puteam gândi ar fi deschis poarta amintirilor, copleşindu-mă de durere – aducându-mi deplina înţelegere a faptului că drakul nu mai exista.

„Totuşi… totuşi, trebuia spus ceva."

— Jerry… eu…

N-am mai putut rosti nimic. M-am întors cu spatele la mormânt şi lacrimile mi s-au amestecat cu lapoviţa.

* * *

Înconjurat de căldura şi liniştea peşterii, m-am aşezat pe pat, cu spatele rezemat de perete. Am încercat să mă concentrez asupra umbrelor şi pâlpâirilor luminoase, proiectate de flăcări pe peretele opus. Imaginile se formau, topindu-se în altele, înainte să întrezăresc ceva în ele. Copil fiind, obişnuiam să privesc norii, şi zăream în ei chipuri, castele, animale, dragoni şi uriaşi. Era o lume fantastică, în care evadam, ceva care aducea miracol şi aventură în cotidianul banal, monoton al unui băiat din clasa de mijloc, ducând o viaţă de mijloc. Pe peretele grotei nu vedeam însă decât o reprezentare a Iadului: flăcări biciuind imaginile contorsionate, groteşti ale sufletelor condamnate. Am râs la gândul acesta. Ne închipuim Iadul precum un pârjol, vegheat de un sadic, rânjind în straie roşii. Fyrine IV mă învăţase însă altceva: Iadul înseamnă singurătate, foame şi frig etern.

Am auzit un scâncet şi am privit în umbre, spre pătucul din fundul peşterii. Jerry făcuse un sac de dormit pentru Zammis şi-l umpluse cu puf de seminţe. Pruncul scânci iarăşi şi m-am încordat puţin, întrebându-mă dacă n-avea nevoie de ceva. Un fior de teamă m-a străbătut. Ce mănâncă un copil drak? Drakii nu sunt mamifere. În perioada de instrucţie nu ne învăţaseră decât cum să-i recunoaştem pe draki… şi cum să-i ucidem. După aceea au început să mă încolţească grijile adevărate.

„Ce naiba aveam să folosesc drept scutece?”

Scânci iarăşi. M-am ridicat, am traversat podeaua nisipoasă şi am îngenuncheat lângă prunc. Două mâini grăsuţe, cu câte trei degete se agitară din fostul costum de zbor al lui Jerry. Am ridicat legăturica, am dus-o lângă foc şi m-am aşezat pe un bolovan. Ţinând copilul în braţe, l-am desfăşat cu grijă. Puteam zări sclipirea aurie a ochilor lui Zammis pe sub pleoapele galbene, îngreuiate de somn. Pornind de la chipul aproape lipsit de nas şi dinţii continui şi mergând până la culoarea lui de şofran, Zammis era o miniatură a lui Jerry, mai puţin grăsimea. Zammis era pur şi simplu învelit în colaci de grăsime. M-

am uitat şi am fost recunoscător că n-am găsit nicio murdărie. L-am privit atent pe prunc.

— Vrei să mănânci ceva?

— … agagag…

Maxilarele îi arătau ca şi cum ar fi fost gata de treabă şi am presupus că drakii mestecă hrană solidă din prima zi de viaţă. M-am întins peste foc, am luat puţină carne uscată de şarpe şi am atins-o de buzele lui. Zammis a întors capul într-o parte.

— Haide, mănâncă. N-o să găseşti altceva mai bun pe aici.

I-am apropiat iarăşi carnea de buze, iar Zammis a întins un braţ grăsuţ, împingând-o în lături. Am înălţat din umeri.

— Cum vrei; când ţi-e foame este aici.

— Agagagmer!

Se legăna înainte şi înapoi în poala mea; o mânuţă cu trei degete se încleştă în jurul degetului meu şi băiatul suspină din nou.

— Nu vrei să mănânci, n-ai nevoie să fii schimbat. Atunci, ce vrei? *Kos va nu*?

Chipul lui Zammis se încreţi şi trase mai tare de deget. Cealaltă mânuţă flutură înspre pieptul meu. L-am ridicat, ca să-i aranjez scutecul, iar mâinile lui se întinseră, mă prinseră de revere şi pruncul se lipi de pieptul meu. L-am ţinut strâns şi el îşi puse obrazul pe mine, adormind instantaneu.

— Ei… fir-ar să fie!

* * *

Până la moartea drakului, nu-mi dădusem seama niciodată cât de aproape fusesem de nebunie. Singurătatea mea era un cancer, hrănit cu ură: ură faţă de planeta cu gerul ei veşnic, vânturile interminabile şi izolarea permanentă; ură faţă de copilul galben şi neajutorat cu nevoia lui pentru îngrijire, hrană şi o

afecţiune pe care nu i-o puteam oferi şi ura faţă de mine însumi. M-am pomenit făcând lucruri care mă înspăimântau şi mă dezgustau. Pentru a nărui zidul gros de singurătate, vorbeam, strigam şi cântam de unul singur – bolborosind blesteme, aiureli sau pur şi simplu mormăieli neinteligibile.

Deschise ochii, flutură un braţ grăsuţ şi gânguri. Am luat o piatră mare, m-am împleticit până lângă copil şi am ridicat-o deasupra trupuşorului.

— I-aş putea da drumul, puştiule… Unde ai fi atunci? Simţeam râsul înapoia buzelor. Am aruncat piatra în lături. Da, de ce să fac murdărie în peşteră? Afară… Te las afară pentru un minut şi ai murit! Mă auzi? Mori!

Pruncul flutură cele trei degeţele prin aer, închise ochii şi începu să plângă.

— De ce nu mănânci? De ce nu faci pe tine? De ce nu faci nimic altceva decât să plângi?

Copilul începu să urle şi mai tare.

— Eh! Ar fi trebuit să iau bolovanul ăla şi să termin odată! Asta ar fi…

Un val de scârbă îmi opri cuvintele; m-am îndreptat spre culcuş, mi-am luat căciula, mânuşile şi obrăzarul şi am pornit către ieşire.

Am simţit muşcătura aspră a vântului înainte de a ajunge la gura peşterii. Afară, m-am oprit şi am privit oceanul şi cerul – un film panoramic în nuanţe de negru, gri şi cenuşiu. O rafală de vânt mă izbi, împingându-mă spre peşteră. Mi-am recăpătat echilibrul, m-am apropiat de buza stâncii şi am ameninţat oceanul cu pumnul.

— Ţine-o aşa! Ţine-o aşa şi suflă, *kizlode* nenorocit! Pe mine încă nu m-ai ucis!

Am strâns puternic pleoapele, muşcate de vânt, apoi le-am deschis şi am privit în jos. Până la următoarea terasă erau patruzeci de metri, dar, dacă îmi luam elan o puteam evita. Atunci ar fi fost o cădere de o sută cincizeci de metri până la stâncile de dedesubt. „Sări!” M-am retras de pe buza stâncii.

— Sări! Sigur, sări! Am scuturat din cap, adresându-mă oceanului. N-o să-ţi fac eu treaba ta! Dacă vrei să mă omori, trebuie s-o faci singur!

M-am uitat îndărăt, sus, deasupra intrării în peşteră. Cerul se înnegura şi, peste puţine ore, noaptea avea să învăluie totul. M-am întors către clivajul din piatră care urca la hăţişul de deasupra peşterii.

M-am ghemuit lângă mormântul drakului şi am studiat bolovanii puşi de mine acolo, acum uniţi laolaltă printr-un strat de gheaţă.

— Jerry… Ce-o să fac?

Drakul stătea lângă vatră, amândoi cosând. Şi discutând…

— Ştii, Jerry, chestia asta…, am ridicat Almanul, am mai auzit-o. Mă aşteptasem la cu totul altceva.

Drakul îşi lăsă lucrul în poală şi mă privi pentru o clipă. După aceea, clătină din cap şi reîncepu să coasă.

— Davidge, nu prea eşti o fiinţă profundă.

— Ce vrei să spui cu asta?

Jerry întinse mâna cu trei degete.

— Un univers, Davidge… acolo este un univers întreg, un univers de viaţă, lucruri şi fapte. Există desigur, unele diferenţe, dar universul este acelaşi şi noi, cu toţii trebuie să respectăm aceleaşi legi generale. Te-ai gândit vreodată la asta?

— Nu.

— La asta mă refeream, Davidge. Nu eşti prea profund…

— Ţi-am zis, am pufnit eu, am mai auzit chestii din astea. Bănuiesc că asta arată că oamenii sunt la fel de profunzi ca şi drakii.

Jerry izbucni în râs.

— Întotdeauna te străduieşti să scoţi ceva rasial din remarcile mele. Ceea ce am spus este valabil pentru tine, nu pentru rasa omenească…

Am scuipat pe pământul îngheţat.

— Voi, drakii, vă credeţi al naibii de deştepţi!

Vântul sufla mai tare şi simţeam pe buze gustul sărat al oceanului. Se apropia una dintre furtunile puternice. Cerul căpătase culoarea aceea întunecată aducând mai mult cu albastrul cerului de noapte decât cu negrul. O picătură rece izbuti să mi se strecoare sub guler.

— Ce-i greşit în a fi eu însumi? Nu toţi din univers trebuie să fie nişte nenorociţi de filosofi, faţă-de-broscoi!

Existau milioane… miliarde asemenea mie. Poate chiar mai mulţi.

— Pe cine priveşte, ce contează dacă eu meditez sau nu asupra existenţei? O am şi altceva nu mă mai interesează.

— *Davidge, tu nici măcar nu-ţi cunoşti genealogia, cu excepţia părinţilor tăi, iar acum afirmi că refuzi s-o afli pe cea a universului tău ori măcar a ceea ce poţi şti despre asta… Cum îţi vei găsi locul în lumea asta, Davidge? Unde te afli? Cine eşti tu?*

Am scuturat din cap, privind mormântul, apoi m-am întors către ocean. Peste mai puţin de o oră avea să fie prea întuneric pentru ca să mai pot distinge crestele de spumă ale valurilor.

— Eu sunt eu; ăsta sunt.

Dar „eul" acesta fusese cel care ridicase bolovanul deasupra lui Zammis, ameninţând cu moartea un copil neajutorat? Am simţi cum mi se strânge stomacul, iar singurătatea îşi scoase ghearele şi colţii şi începu să sfâşie şi să roadă resturile integrităţii mele mintale. Am revenit cu faţa la mormânt. Am închis ochii, după aceea i-am deschis.

— Sunt un pilot de vânătoare, Jerry. Nu-i aşa că-i o chestie?

— *Asta este ceea ce* faci, *Davidge; nu reprezintă ceea ce* eşti *tu.*

Am îngenuncheat lângă mormânt; şi mi-am înfipt unghiile printre pietrele acoperite cu gheaţă.

— Nu poţi vorbi cu mine, drakule! *Eşti mort*!

M-am oprit, dându-mi seama că vorbele auzite erau

din *Alman* reînviate acum de subconştientul meu. Am căzut pe mormânt, am simţit tăişul vântului şi m-am străduit să mă ridic.

— Jerry, Zammis nu vrea să mănânce. Au trecut trei zile. Ce să fac? De ce nu mi-ai spus nimic despre pruncii draki, înainte să fi… Mi-am ridicat palmele spre faţă. Uşurel, băiete. Dacă o ţii tot aşa, o să înnebuneşti sigur.

Vântul mă izbea în spate. Mi-am coborât mâinile şi m-am ridicat de lângă mormânt.

* * *

Stăteam în peşteră, privind focul. Vântul nu se auzea prin peretele din piatră, iar lemnele erau uscate, arzând fierbinte şi liniştit. Am bătut darabana cu degetele pe genunchi, apoi am început să fredonez un cântecel. Zgomotele, de orice natură, mă ajutau să alung singurătatea apăsătoare.

— Pui de lele, am râs şi am încuviinţat din cap. Da… într-adevăr… şi *kizlode va nu, dutschaat.*

Am chicotit, încercând să-mi amintesc toate înjurăturile şi obscenităţile în drakă învăţate de la Jerry. Erau doar câteva. Am reînceput să fredonez, bătând tactul cu vârful piciorului. M-am oprit, încruntându-mă şi atunci mi-am reamintit cântecul:

Dragă Doamne, hopa, tropa,
Cine naiba suntem noi?
Bum, bam, dracu' şi popa,
Noi suntem Plutonu' Doi.

M-am rezemat cu spatele de peretele peşterii, încercând să-mi amintesc altă strofă:

Pilotu' are slujbă grea
Fără şuncă şi cafea
Generăleasa o slugărim

Păduchii să-i moştenim.

— La naiba! Mi-am pocnit genunchiul, încercând să zăresc chipurile celorlalţi piloţi din salonul plutonului. Aproape că simţeam damfurile de whisky gâdilându-mi nările, Vadik, Wooster, Arnold – cel cu nasul spart – Demerest, Kadiz… Am cântat din nou, legănând o halbă imaginară cu grog:

Şi dacă nu o să-i placă,
Vă zic eu ce o să facă:
O lăsăm în pielea goală
Şi-i dăm un izbai afară!

Peştera răsuna. M-am sculat, mi-am azvârlit braţele în sus şi am răcnit:

— Iuupiiiiii!

Zammis începu să plângă. Mi-am muşcat buzele şi m-am îndreptat către legăturica de pe saltea.

— Ei? Eşti gata să papi ceva?

— Oa, oa, ueee.

Pruncul îşi legăna capul înainte şi înapoi.

M-am dus la foc, am luat o bucăţică de carne şi m-am întors. Am îngenuncheat lângă Zammis şi i-am apropiat carnea de gură. Copilul o îndepărtă iarăşi.

— Haide, mă! Trebuie să mănânci.

Am încercat încă o dată, cu acelaşi rezultat. Am desfăşat ţâncul şi-am privit trupul. Îmi dădeam seama că slăbise, deşi nu părea să-şi fi pierdut din vigoare. Am ridicat din umeri, l-am înfăşat şi am revenit la culcuşul meu.

— Gaa, uaa.

— Ce? m-am întors eu.

— Aa, gaa, gaa.

Am revenit şi l-am luat în braţe. Avea ochii deschişi. Mă privi şi începu să zâmbească.

— De ce râzi, urâtule? Ar trebui să te vezi pe tine.

Zammis emise un râset scurt, apoi gugui ceva. M-am dus în patul meu, m-am aşezat şi mi l-am aranjat pe pici în poală.

— Guua, bu, buu.

Prinse cu mânuţa un petec descusut de la haina mea şi începu să tragă de el.

— Guua, bu, buu şi ţie! Ce să facem noi acum? Ce-ai zice dacă aş începe să te învăţ genealogia Jeriba? Oricum trebuie s-o înveţi cândva, aşa că putem foarte bine să începem chiar acum.

Genealogia Jeriba… Recitarea mea era singurul lucru pentru care fusesem felicitat vreodată de Jerry. Am privit în ochii lui Zammis.

— Când te voi aduce înaintea arhivelor Jeriba, tu vei spune aşa: „Aici, înaintea voastră, stau eu, Zammis, din spiţa Jeriba, născut din Shigan, pilotul de vânătoare."

Am surâs, imaginându-mi sprâncenele galbene arcuite în semne de surpriză, dacă Zammis ar fi continuat: „… şi, la naiba, Shigan a fost un pilot tare bun. Păi, mi-a spus cineva că, după ce luase un proiectil în coadă, s-a învârtit şi l-a ras pe afurisitul ăla de *kizlode*, pe care toţi îi ştiau de Willis E. Davidge." Am scuturat din cap.

— N-o să-ţi iei zborul învăţând asta în engleză, Zammis.

Am început din nou:

— *Naatha nu enta va, Zammis zea does Jeriba, estay va Shigan, asaam naa denvadar…*

* * *

Opt zile şi nopţi lungi m-am temut că pruncul va muri. Am încercat totul: rădăcini, boabe, fructe uscate, carne de şarpe afumată, fiartă şi mestecată. Zammis refuza totul, îl controlam des, însă, de câte ori îl desfăşam, scutecele erau la fel de curate. Deşi pierdea din greutate, părea că se întăreşte. În ziua a noua se târa pe podeaua peşterii. Cu toate că focul ardea într-una, în

grotă nu era prea cald. M-am temut să nu răcească, târându-se aşa, dezbrăcat, şi i-am pus costumaşul din piele de şarpe făcut de Jerry. După ce l-am îmbrăcat, l-am ridicat în picioare şi l-am privit. Puştiul căpătase deja un zâmbet neastâmpărat care, în combinaţie cu licărul din ochişorii lui galbeni, costumaşul şi căciuliţa, îl făcea să semene cu un spiriduş. Ţinut în picioare, părea destul de sigur pe el aşa încât i-am dat drumul să meargă. Zammis zâmbi, îşi agită braţele subţiri prin aer, după aceea râse şi înaintă un pas şovăitor spre mine. L-am prins când căzu şi chicoti.

Peste alte două zile, Zammis umbla şi intra în tot ceea ce putea să se bage. Mi-am petrecut multe clipe alarmate, căutându-l prin încăperile din fundul peşterii, atunci când reveneam de afară. În cele din urmă, când l-am prins la ieşirea grotei, adunându-şi puterile pentru o expediţie în exterior, am considerat că era de ajuns. Am croit un ham de piele de şarpe, l-am ataşat la un capăt al unei lese din acelaşi material iar celălalt capăt al lesei l-am legat de un stei din perete. Zammis continua să se vâre peste tot, însă, cel puţin, îl puteam găsi.

La patru zile după ce a învăţat să meargă, a dorit să mănânce. Copiii draki sunt probabil pruncii cei mai convenabili din univers. Timp de trei sau patru săptămâni pământene, trăiesc din rezervele de grăsime, apoi vor hrană şi încep să excreteze. I-am arătat puştiului o dată cum să folosească oliţa dreptunghiulară, construită din timp, şi n-a mai fost nevoie să-i explic din nou. După cinci, şase lecţii, Zammis se îmbrăca şi se dezbrăca singur. Privindu-l pe micul drak învăţând şi crescând, am început să-i înţeleg pe piloţii din plutonul meu care se plictiseau unul pe celălalt — şi pe oricare alţii — arătând nenumărate fotografii ale unor copii insipizi, însoţite de poveşti interminabile în legătură cu fiecare instantaneu. Înainte de topirea gheţii, Zammis vorbea. L-am învăţat să-mi spună „Unchiul”.

* * *

Din lipsa unui termen mai bun, am denumit sezonul topirii gheţurilor „primăvară”. Avea să mai treacă destul timp până când hăţişul să înverzească, sau şerpii să răsară din vizuinele lor îngheţate. Cerul păstra pătura lui veşnică de nori negri, ameninţători, iar lapoviţa continua să cadă, acoperind totul cu o crustă de gheaţă alunecoasă. Însă în fiecare zi, crusta se topea iar aerul mai călduţ înainta cu încă un milimetru în sol.

Mi-am dat seama că acum era momentul prielnic pentru strâns lemne. Înainte de sosirea iernii, Jerry şi cu mine, lucrând împreună, nu adunasem destule lemne. Vara cea scurtă trebuia folosită pentru aprovizionarea cu hrană în vederea iernii. Speram să construiesc o uşă mai etanşă la intrarea peşterii şi jurasem să mă gândesc la un sistem de canalizare interioară. Era periculos să-ţi laşi pantalonii jos pe timpul iernii. Întins pe pat şi privind fumul strecurându-se printr-o fisură din plafonul grotei, mă gândeam la tot felul de probleme de soiul acesta. În fundul sălii, Zammis se juca, aranjând nişte pietricele şi eu am aţipit. M-am trezit cu puştiul scuturându-mă de braţ.

— Unchiule!

— Ce?! Zammis?

— Unchiule! Uite!

M-am întors pe partea stângă, cu faţa spre drak. Zammis ridicase palma dreaptă, cu degetele răsfirate.

— Ce-i, Zammis?

— Uite… îşi arătă pe rând fiecare deget. Unu, doi, trei…

— Şi?

— Uite! Luă mâna mea dreaptă şi-mi numără degetele. Unu, doi, trei, *patru, cinci*!

Am încuviinţat din cap:

— Deci, poţi număra până la cinci.

Drakul se încruntă şi-şi agită nervos pumnişorii.

— Uite!

Mi-a luat palma şi a pus peste ea palma lui. Cu cealaltă mână, indică mai întâi un deget al lui, apoi unul al meu.

— Unu, unu. Ochii galbeni ai copilului mă priviră să vadă dacă înţeleg.

— Da…

— Doi… doi, arătă din nou puştiul. Se uită la mine, iarăşi la mâna mea şi continuă: Trei… trei. După aceea, îmi înhăţă cele două degete rămase: *Patru*, *cinci*! Lăsă palma mea şi-o ridică pe a lui: Patru, cinci?

Am clătinat din cap. La mai puţin de patru luni pământeşti, Zammis remarcase una dintre diferenţele dintre draki şi oameni. Un copil de om n-ar fi pus o asemenea întrebare înainte de a avea cât? Cinci, şase sau chiar şapte ani.

— Zammis…, am oftat eu.

— Da, unchiule?

— Zammis, tu eşti drak. Drakii au numai trei degete la o mână. Am înălţat palma dreaptă şi am fluturat din degete: Eu sunt un om. Eu am cinci degete.

Jur că ochii copilului s-au umplut de lacrimi. Zammis ridică mâinile, le privi, apoi scutură din cap:

— Cresc patru, cinci?

M-am ridicat în capul oaselor şi l-am privit. Zammis se întreba unde-i dispăruseră celelalte patru degete.

— Uite ce-i, Zammis… Tu şi cu mine suntem… suntem fiinţe diferite, înţelegi?

— Cresc patru, cinci? se încăpăţână Zammis.

— Ţie nu-ţi cresc. Tu eşti un drak. Eu, m-am ciocănit cu degetul în piept, eu sunt om.

Nu obţineam niciun rezultat.

— Părintele tău, de acolo de unde ai apărut tu, a fost un drak. Pricepi?

— Drak, se încruntă Zammis. Ce drak?

M-a încercat imediat nevoia de a recurge la eternul răspuns: „O să înţelegi, când o să te faci mare.” Am

clătinat din cap.

— Drakii au câte trei degete la fiecare mână. Părintele tău avea trei degete la fiecare mână. Mi-am frecat bărbia: Părintele meu a fost om şi avea cinci degete la fiecare mână. De asta, am şi eu cinci degete la fiecare mână.

Zammis îngenunche pe nisip şi-şi studie degetele. Se uită de la mine la degete şi înapoi la mine.

— Ce părinte?

L-am cântărit din ochi. Traversa pesemne un fel de criză de identitate. Eu eram singura fiinţă pe care o văzuse vreodată… şi aveam cinci degete la mână.

— Un părinte este… acela… Mi-am frecat iarăşi bărbia: Uite… noi cu toţii am apărut de undeva. Eu am avut o mamă şi un tată – două tipuri, diferite de oameni – care mi-au dat viaţă; care m-au făcut, înţelegi?

Piciul îmi aruncă o căutătură ce putea fi interpretată drept: „Tipule, mai ai texte de-astea?" Am înălţat din umeri.

— Nu ştiu dacă îţi pot explica.

— Mama mea? întrebă Zammis arătând spre el. Tatăl meu?

Am ridicat braţele, le-am lăsat să-mi cadă în poală, mi-am umezit buzele, mi-am scărpinat barba şi, în general, am căutat să câştig timp. Copilul mă privi fără să clipească.

— Uite ce-i, Zammis. Tu n-ai mamă şi tată. Eu sunt un om, de aceea îi am; tu eşti un drak. Tu ai un părinte – numai unul, pricepi?

Zammis încuviinţă din cap. Mă privi, apoi arată spre el:

— Drak.

— Exact.

— Om, indică puştiul spre mine.

— Aşa este.

Zammis lăsă mâna să-i cadă la poală.

— De unde vine drak?

Dumnezeule! Încearcă să-i explici ce-i reproducerea

ambisexuală unui pici care n-ar trebui încă nici să se târască!

Am înălţat mâinile, după aceea le-am lăsat să-mi cadă în poală.

— Zammis… Uite! Vezi cât de mare sunt faţă de tine?

— Da, unchiule…

— Bun! Mi-am trecut degetele prin păr încercând să câştig timp şi inspiraţie. Părintele tău era mare… ca şi mine. Se numea… Jeriba Shigan. Ciudat, cât de dureroasă era simpla rostire a numelui. Jeriba Shigan semăna cu tine. Avea numai câte trei degete la fiecare mână. Te-a crescut în burtica lui… L-am împuns pe Zammis în mijloc: Înţelegi?

Copilul chicoti, şi-şi puse mâinile pe pântece.

— Unchiule, cum cresc drakii acolo?

Am ridicat picioarele pe pat şi m-am întins. „De unde vin drakii cei mici?" M-am uitat spre puşti, l-am văzut pregătit să-mi soarbă fiecare cuvânt. M-am strâmbat şi i-am spus adevărul:

— Să mă ia naiba dacă ştiu, Zammis… Să mă ia naiba…

După treizeci de secunde, Zammis se juca iarăşi cu pietricelele.

* * *

Vara venise… şi-l învăţasem pe Zammis cum să prindă şi să jupoaie şerpii cei lungi şi cenuşii, apoi cum să afume carnea. Piciul se ghemuia pe malul îngust de deasupra unei băltoace noroioase cu ochii galbeni aţintiţi asupra vizuinilor din mal ale şerpilor, aşteptând ca unul dintre ocupanţi să scoată capul. Vântul sufla aspru, dar Zammis nu se clintea. Deodată, apărea un cap plat, triunghiular, cu ochi mici, albaştri. Şarpele inspecta balta, se întorcea şi cerceta malul iar apoi privea cerul. Ieşea puţintel din vizuină şi scruta, iarăşi, totul. Adeseori, şerpii priveau direct spre Zammis, însă drakul rămânea

nemişcat precum o statuie. Puştiul nu se clintea până când şarpele nu ieşea îndeajuns din gaură ca să nu mai aibă timp să se retragă. În clipa aceea, Zammis ţâşnea, apucând şarpele cu ambele mâini dinapoia capului. Şerpii n-aveau colţi şi nu erau veninoşi, însă erau destul de puternici pentru ca, uneori, să-l azvârle pe copil în băltoacă.

Întindeam pieile şi le înfăşuram în jurul trunchiurilor de copaci, fixându-le din loc în loc, ca să se usuce. Trunchiurile respective le păstram în aer liber, lângă intrarea peşterii, dar sub o boltă din piatră ce oprea briza oceanului. Din pieile pregătite astfel, cam două treimi se uscau; restul putrezeau.

Înapoia „tăbăcăriei" se găsea afumătoarea: o grotă micuţă, pe ai cărei pereţi întindeam carnea de şarpe. În podeaua încăperii exista o adâncitură unde ardea un foc din lemne verzi, iar intrarea încăperii era astupată cu bolovani şi lut.

— Unchiule, de ce nu putrezeşte carnea după ce-o afumăm?

Am căzut pe gânduri.

— Nu sunt sigur; ştiu doar că nu putrezeşte.

— De unde ştii?

— Uite aşa, am ridicat din umeri. Probabil că am citit pe undeva.

— Ce-nseamnă „citit"?

— A citi… Ca atunci când stau şi citesc *Almanul*.

— *Almanul* spune de ce nu putrezeşte carnea?

— Nu. Voiam să zic că probabil am citit în altă carte.

— Avem şi alte cărţi?

Am clătinat din cap.

— Înainte de-a veni pe planeta asta…

— De ce ai venit pe planeta asta?

— Ţi-am mai spus… Părintele tău şi cu mine am eşuat aici în timpul bătăliei.

— De ce luptă oamenii şi drakii?

— E ceva foarte complicat… Am gesticulat în tăcere.

Oamenii afirmau că agresorii erau drakii, care ne invadau spaţiul. Drakii declarau că agresorii umani ameninţau spaţiul lor. Care era adevărul?

— Zammis, chestiunea se datorează colonizării planetelor noi. Ambele rase sunt în expansiune şi ambele au o tradiţie de exploatare şi colonizare a planetelor descoperite. Cred că, pur şi simplu, în expansiunea asta, ne-am ciocnit unii de ceilalţi. Ai înţeles?

Zammis încuviinţă, apoi se cufundă într-o tăcere binecuvântată, adâncindu-se în gânduri. Principalul lucru pe care-l învăţasem de la puşti era că nu aveam răspunsuri la toate întrebările lui. Încercam, totuşi, o îngâmfare prostească pentru că izbutisem, să-l fac să înţeleagă ce era războiul, preferând să uit de ignoranţa mea în legătură cu păstrarea cărnii.

— Unchiule?

— Da, Zammis?

— Ce-i o planetă?

* * *

Pe când vara rece şi umedă se apropia de sfârşit, reuşisem să ticsim peştera cu lemne pentru foc şi alimente conservate. Scăpat de grija aceea, mi-am concentrat eforturile în direcţia realizării unei canalizări din lacurile naturale, aflate în sălile mai îndepărtate ale grotei. Cada de baie nu reprezenta o problemă. Umplând un lăcuşor cu bolovani fierbinţi, apa putea fi adusă la o temperatură acceptabilă — ba chiar confortabilă. După spălat, apa murdară putea fi evacuată cu ajutorul tulpinilor goale provenite de la o plantă asemănătoare bambusului. Cada putea fi apoi umplută iarăşi, dintr-un lac aflat la un nivel superior. Chestiunea era unde să evacuez apa murdară. Unele ramificaţii ale peşterii aveau găuri în podele. Primele trei asemenea găuri încercate s-au scurs în încăperea noastră principală, inundând pragul mai coborât, de lângă intrare. Cu o iarnă în urmă, Jerry şi cu

mine ne gândisem să folosim una dintre găurile acelea drept toaletă, clătită după aceea cu apă din lacurile interioare. Bine că nu pusesem proiectul în practică, deoarece nu ştiam pe unde pot ieşi mizeriile.

A patra gaură încercată împreună cu Zammis se vărsa afară, sub intrarea peşterii, pe peretele de stâncă, nu era soluţia ideală, totuşi era mai bine decât să răspunzi chemării naturii în mijlocul unui viscol presărat cu ace de gheaţă. Am amenajat gaura ca scurgere atât pentru baie cât şi pentru toaletă. După ce ne-am pregătit să ne bucurăm de prima noastră baie fierbinte, mi-am scos veşmintele din piei de şarpe, am încercat apa cu vârful piciorului, apoi am păşit înăuntru.

— Nemaipomenit!

M-am întors către Zammis, care era pe jumătate dezbrăcat.

— Intră, Zammis! E o apă extraordinară!

Puştiul mă privea cu gura căscată.

— Ce s-a întâmplat?

— Unchiule…, ridică el mâna cu trei degete, ce-i aia?

M-am uitat în jos.

— Ah! Am clătinat din cap, după aceea l-am privit pe drak. Zammis, ţi-am mai explicat toate astea, nu ţii minte? Eu sunt un om.

— Dar *pentru* ce este?

M-am aşezat în apa caldă, ascunzând obiectul discuţiei.

— Foloseşte la eliminarea deşeurilor lichide… pe lângă alte funcţii. Acum, hai intră şi spală-te!

Zammis se dezbrăcă, îşi privi corpul perfect neted, apoi intră în cadă. Se cufundă în apă până la gât, fixându-mă cu ochii lui galbeni.

— Unchiule?

— Da.

— Care *alte*?

Ei bine, i-am explicat lui Zammis. Pentru prima dată, drakul, în loc să-mi accepte, ca de obicei, fiecare

afirmaţie, păru că încearcă să decidă în ce măsură spuneam adevărul. De fapt am rămas cu impresia că puştiul credea că minţeam… probabil pentru că aşa şi era.

* * *

Iarna începu cu o fulguială împinsă de o briză domoală. L-am dus pe Zammis în hăţiş, deasupra peşterii. L-am luat de mână şi ne-am oprit înaintea mormanului de bolovani de deasupra mormântului lui Jerry. Puştiul îşi strânse veşmintele înaintea vântului pătrunzător, lăsă fruntea în jos, apoi se întoarse şi mă privi în ochi.

— Unchiule, ăsta e mormântul părintelui meu?

— Da, am încuviinţat.

Zammis privi iarăşi mormântul, după aceea clătină din cap.

— Unchiule, ar trebui să simt ceva?

— Nu înţeleg, Zammis.

Copilul arătă spre grămada de pietroaie.

— Văd că, aici, tu eşti trist. Cred c-ai vrea să fiu la fel. Aşa-i?

M-am încruntat, apoi am scuturat din cap.

— Nu! Nu vreau să fii trist. Doream numai să ştii unde este.

— Acum, pot pleca?

— Sigur că da… Ştii cum să te întorci în peşteră?

— Da. Vreau să fiu sigur că nu-mi mai arde săpunul.

Am privit după pici întorcându-se şi dispărând printre copacii golaşi, după aceea m-am întors iarăşi către mormânt.

— Ei, Jerry, ce zici de puştiul tău? A curăţat grăsimea din scoici, cu cenuşă şi apoi a pus o cochilie mare umplută cu apă deasupra focului, ca să fiarbă resturile. Grăsime şi cenuşă… Uite aşa, Jerry, am ajuns să facem săpun. Prima „şarjă” a lui Zammis era să ia pielea de pe noi, dar acum a îmbunătăţit tehnologia…

Am privit norii, apoi oceanul. În depărtare se adunau nori joşi, întunecaţi.

— Vezi? Ştii ce-nseamnă asta, nu? Un viscol clasa-ntâia. Vântul se înteţise şi m-am ghemuit lângă mormânt, punând la loc o piatră care căzuse. Zammis este un puşti bun, Jerry. Voiam să-l urăsc… după moartea ta. Voiam să-l urăsc… Am potrivit piatra, după aceea am revenit cu ochii spre ocean: Nu ştiu cum o să scăpăm de pe planetă, Jerry…

Cu coada ochiului, am întrezărit o mişcare. M-am răsucit către dreapta şi m-am uitat peste vârfurile copacilor. O pată neagră se îndepărta rapid pe cerul sur. Am urmărit-o cu privirea până când a dispărut printre nori.

Am ciulit urechile, sperând să aud uruitul unor duze, dar inima îmi bubuia atât de tare încât nu puteam auzi decât vântul. Fusese o navă? M-am ridicat, am făcut câţiva paşi în direcţia în care dispăruse pata, apoi m-am oprit. Întorcând capul, mi-am dat seama că bolovanii de pe mormântul lui Jerry erau acoperiţi deja cu un strat subţire de zăpadă. Am înălţat din umeri şi m-am îndreptat spre grotă.

— Probabil n-a fost decât o pasăre…

* * *

Zammis stătea pe culcuşul său, împungând cu un ac din os câteva bucăţi de piele de şarpe. M-am întins pe patul meu şi am urmărit cu privirea fumul şerpuind în direcţia crăpăturii din tavan. Fusese o pasăre? Sau o navă? La naiba, îndoiala mă rodea! Toată vara, ideea evadării de pe planetă stătuse ascunsă, îngropată departe de gândurile mele. Acum, mă răscolea iarăşi… Să merg din nou sub razele unui soare, să port haine, să simt căldura adevărată a unei locuinţe, să mănânc bucate gătite de un *chef*[1]. Să fiu iarăşi… printre oameni…

M-am răsucit pe partea dreaptă, fixând peretele.

Oameni… Oameni… Am închis ochii şi am înghiţit un nod. Fete… Femei… Pe sub pleoape îmi pluteau imagini – chipuri, trupuri, cupluri râzând, dansul de după instrucţia de zbor… cum o chema? Dolora? Dora?

Am scuturat din cap, m-am întors şi m-am ridicat în capul oaselor, privind focul. De ce trebuia să-mi amintesc toate lucrurile acelea? Tot ceea ce reuşisem să îngrop… să uit, năvălea acum.

— Unchiule?

M-am uitat la Zammis. Piele galbenă, ochi galbeni, chip de broscoi, lipsit de nas… Am clătinat din cap.

— Ce-i?

— Nu ţi-e bine?

— Ba da. Mă gândeam că astăzi mi s-a părut că văd ceva. N-a fost, probabil, nimic… M-am întins spre foc şi-am luat de pe grătar o bucată de şarpe. Am suflat pe ea, după aceea mi-am înfipt dinţii în carnea aţoasă.

— Cum arăta?

— Nu ştiu exact. După cum s-a deplasat, m-am gândit că s-ar putea să fi fost o navă. A dispărut atât de repede, încât n-am putut fi sigur. Putea să fi fost şi o pasăre.

— Pasăre?

L-am privit pe puşti. Nu văzuse niciodată o pasăre; de fapt, nici eu nu zărisem vreuna pe Fyrine IV.

— Un animal care zboară.

Zammis încuviinţă:

— Unchiule, pe când strângeam lemne sus, în pădurice, am văzut ceva zburând.

— Ce? De ce nu mi-ai spus?

— Am vrut, dar am uitat…

— Ai uitat?! m-am încruntat eu. În ce direcţie zbura?

— Într-acolo, arătă Zammis spre fundul peşterii. Se îndepărta de ocean. Lăsă lucrul din mâini: Putem merge să vedem unde s-a dus?

Am scuturat din cap.

— Iarna de-abia începe. Tu nu ştii cum este… Putem muri în câteva zile.

Puştiul reîncepu să coasă. O expediţie în timpul iernii ar fi însemnat moarte curată. Primăvara însă ar fi fost cu totul altceva. Puteam rezista cu un cort şi cu straie duble din piei, cu un strat izolator de puf. Cortul rămânea, totuşi, principalul… Trebuia să avem un cort trainic! Zammis şi cu mine îl puteam face pe timpul iernii. De asemenea, rucsacuri… Cizme… Ne trebuiau nişte cizme solide. Trebuia să mă gândesc la toate…

Ciudat cum o scânteie de speranţă se poate aprinde, întinzându-se până ce distruge toată disperarea! Fusese o navă? Nu ştiam. Iar dacă fusese o navă, decola sau asoliza? Nu ştiam… Dacă decola, ne îndreptam în direcţia greşită. Pe de altă parte, direcţia opusă însemna traversarea oceanului. Aşa aveam să străbatem hăţişul şi să vedem ce se afla dincolo de el.

* * *

Iarna păru că trece repede, cu Zammis ocupându-se de cort şi cu mine încercând să redescopăr arta cizmăriei. Am trasat conturul tălpilor noastre pe pieile de şarpe şi, după mai multe încercări, am descoperit că fierbând pielea cu gem de fructe, devenea moale şi elastică. Din câteva asemenea piei, bine întinse şi lăsate la uscat, rezulta o talpă dură şi flexibilă. Până când am terminat cizmele lui Zammis, Drakul avea nevoie de o altă pereche.

— Sunt prea mici, unchiule!

— Cum adică, prea mici?

— Mă dor, arătă piciul. Îmi strâng degetele.

Am îngenuncheat şi, prin cizme, i-am pipăit degetele picioarelor.

— Nu-nţeleg! Au trecut doar douăzeci, hai să zic douăzeci şi cinci de zile de când am trasat tălpile… Eşti sigur că nu te-ai mişcat, atunci când le-am desenat?

— Nu m-am mişcat, protestă puştiul.

M-am încruntat şi m-am ridicat în picioare.

— Ia, scoală-te, Zammis!

Drakul se sculă şi veni lângă mine. Creştetul capului său îmi ajungea la mijlocul pieptului, încă şaizeci de centimetri şi avea să fie tot atât de înalt cât şi Jerry.

— Scoate-le, Zammis, am oftat. O să-ţi fac o pereche mai mare… Încearcă şi tu să nu creşti atât de repede…

* * *

Zammis instală cortul în peşteră, puse înăuntru tăciuni încinşi, apoi frecă pielea cu grăsime, ca s-o facă impermeabilă. Drakul crescuse iarăşi şi hotărâsem să nu-i mai fac cizme până nu eram sigur de mărimea exactă. Încercasem să fac o previziune, măsurându-i tălpile din zece în zece zile şi trasând un grafic al creşterii. După calculele mele, când avea să se topească zăpada, puştiul avea să aibă nişte tălpi de mărimea unor bocanci vânătoreşti. Până la primăvară, Zammis avea să fie complet dezvoltat. Încălţările cele vechi ale lui Jerry se făcuseră bucăţele înainte de naşterea copilului său, însă eu păstrasem resturile. Am folosit tălpile acelea ca să fac trasările, sperând că aveam să fiu norocos.

Eram preocupat de cizmele noi, iar drakul pregătea cortul.

— Unchiule? se întoarse Zammis spre mine.

— Ce-i?

— Existenţa este primul dat?

— Aşa zice Shizumaat, am înălţat eu din umeri. Sunt de acord.

— Dar, unchiule, de unde *ştim* noi că existenţa este reală?

Mi-am lăsat treaba, l-am privit am clătinat din cap şi-am reluat cusutul ghetelor.

— Crede-mă pe cuvânt.

— Unchiule, spuse Zammis sardonic, asta nu e cunoaştere; asta este credinţă.

Am oftat, amintindu-mi de primul meu an la

Universitatea Naţiunilor — o ceată de adolescenţi, flecărind într-un apartament ieftin şi experimentând cu băuturi, prafuri şi filosofie. La mai puţin de un an pământean, drakul era pe punctul de-a deveni o pacoste intelectuală.

— Şi ce-i rău în credinţă?

— Haide, unchiule, pufni el. *Credinţă*?

— Ajută pe unii dintre noi de-a lungul acestei spirale înceţoşate…

— Spirală?

M-am scărpinat în cap:

— Această spirală muritoare, viaţa. Shakespeare, mi se pare.

— Nu este în *Alman*, se încruntă Zammis.

— Nu… el, nu. Shakespeare a fost un om.

Drakul se ridică, se apropie de foc şi se aşeză vizavi de mine.

— A fost un filosof, ca Mistan sau Shizumaat?

— Nu. A scris piese… un fel de poveşti, jucate…

Zammis îşi frecă bărbia.

— Îţi aminteşti ceva din Shakespeare?

— A fi sau a nu fi, am înălţat eu un deget, aceasta-i întrebarea.

Zammis căscă gura, apoi încuviinţă din cap.

— Da! Da! A fi sau a nu fi, asta *este* întrebarea! Ridică braţele: de unde *ştim* noi că afară suflă vântul, când nu suntem acolo, ca să-l simţim? Oceanul continuă, oare, să spumege dacă noi nu-l vedem?

— Da, am încuviinţat.

— Dar, unchiule, de unde *ştim*?

— Zammis, l-am fixat cu privirea pe drak, vreau să te întreb ceva. Următoarea afirmaţie este adevărată sau falsă: „Ceea ce spun acum este fals.”

Puştiul clipi din ochi.

— Dacă este falsă, atunci afirmaţia este adevărată. Dar… dacă e adevărată… afirmaţia este falsă… dar… Zammis clipi iarăşi, apoi se întoarse şi reîncepu să frece

grăsime în pereţii cortului: O să mă mai gândesc, unchiule…

— Aşa să faci, Zammis.

Drakul tăcu vreo zece minute, după aceea reveni.

— Afirmaţia este falsă!

Am zâmbit.

— Păi, asta spune şi afirmaţia mea. Deci este adevărată, atunci.

M-am oprit, lăsând fraza în aer. Oh, îngâmfare, îi ispiteşti până şi pe sfinţi!

— Nu, unchiule. În contextul actual, afirmaţia este lipsită de sens. Am înălţat din umeri. Vezi, unchiule, continuă el, afirmaţia presupune existenţa unor valori adevărate, care se pot autoexplica, în absenţa oricăror alte referinţe. Cred că logica lui Lurrvena din *Alman* este absolut limpede în privinţa asta, iar dacă lipsa de sens e echivalată cu falsitatea…

— Mda, bine…, am oftat eu.

— Înţelegi, unchiule, mai întâi trebuie să stabileşti contextul în care afirmaţia ta are sens.

M-am aplecat înainte, m-am încruntat şi mi-am scărpinat barba.

— Am înţeles… Vrei să zici că-l puneam pe Descartes înaintea boilor?

Zammis mă privi intrigat, apoi de-a dreptul alarmat, când m-am prăbuşit pe aşternut, hohotind ca un nebun.

* * *

— Unchiule, de ce spiţa Jeriba are numai cinci nume? Tu spuneai că genealogiile omeneşti au multe nume…

— Cele cinci nume ale spiţei Jeriba, i-am explicat eu, sunt doar nişte denumiri cărora purtătorii lor trebuie să le adauge fapte. Faptele sunt importante… nu numele…

— Gothig este părintele lui Shigan, aşa cum Shigan e părintele meu.

— Exact. Ştii asta din recitări.

— Atunci, se încruntă Zammis, când voi deveni părinte, *trebuie* să numesc copilul Ty?

— Da. Şi Ty trebuie să-şi numească urmaşul Haesni. Ţi se pare ceva nelalocul lui?

— Mi-ar place să-mi numesc copilul Davidge, după tine.

Am zâmbit şi-am clătinat din cap.

— Numele Ty a fost slujit de bancheri, neguţători, inventatori şi… ei bine cunoşti şi tu recitarea. Numele Davidge n-a fost slujit de atâţia. Gândeşte-te câte va pierde Ty dacă nu va fi Ty.

Drakul se gândi o vreme, apoi încuviinţă.

— Unchiule, tu crezi că Gothig mai trăieşte?

— Da… după câte ştiu eu.

— Cum arată Gothig?

Mi l-am reamintit pe Jerry vorbind despre părintele său, Gothig.

— A predat muzica şi este foarte puternic. Jerry… Shigan spunea că părintele lui poate îndoi în mâini bare de oţel. Gothig este, de asemenea, foarte demn. Bănuiesc că acum este şi trist. Crede, pesemne, că spiţa lui Jeriba s-a stins.

Zammis se încruntă şi sprâncenele sale galbene se zbârliră.

— Unchiule, trebuie să ajungem pe Drako. Trebuie să-i spunem lui Gothig, că spiţa nu s-a stins.

— O să ajungem.

* * *

Gheaţa iernii începu să se subţieze, iar cizmele, cortul şi rucsacurile erau gata. Aduceam ultimele retuşuri noilor haine vătuite. Aşa cum Jerry îmi dăduse mie *Almanul* să învăţ, acum cubul auriu atârna la gâtul lui Zammis. Drakul scotea cărticica din cutie şi-o studia ore întregi.

— Unchiule?

— Da?

— Da ce drakii vorbesc şi scriu într-o limbă, iar oamenii în alta?

— Zammis, am râs eu, oamenii vorbesc şi scriu în multe limbi. Engleza este una dintre ele.

— Dar oamenii cum vorbesc între ei?

Am înălţat din umeri.

— Nu vorbesc întotdeauna; atunci când o fac folosesc translatori; oameni care pot vorbi ambele graiuri.

— Tu şi cu mine vorbim şi engleza şi draka; înseamnă că suntem translatori?

— Cred c-am putea fi, dacă ai putea găsi un om şi un drak care să dorească să discute între ei. Nu uita, este război.

— Cum se va termina războiul, dacă ei nu discută?

— Eu bănuiesc că, în cele din urmă, vor sta de vorbă.

Zammis zâmbi:

— Mi-ar place să fiu translator şi să ajut să se termine războiul. Lăsă lucrul din mână şi se întinse pe salteaua lui cea nouă. Crescuse atât de mult încât vechea saltea era utilizată drept pernă. Unchiule, crezi că vom găsi pe cineva dincolo de păduricea de sus?

— Aşa sper…

— Şi dacă găsim, vei veni cu mine pe Drako?

— I-am promis părintelui tău c-o voi face.

— Dar după? După ce o să recit genealogia, ce vei face?

Am privit îndelung focul…

— Nu ştiu, am înălţat din umeri în cele din urmă. S-ar putea ca războiul să ne întârzie multă vreme ajungerea pe Drako. Cred că-mi voi relua meseria…

— Dar după aceea?

Zammis se ridică într-un cot.

— O să fii din nou pilot de vânătoare?

— Da. Asta este tot ce ştiu să fac…

— Şi-o să omori draki?

Mi-am lăsat şi eu lucrul şi l-am privit. De la naufragiul meu şi al lui Jerry se schimbaseră multe lucruri – mai

multe decât îmi dădusem seama. Am clătinat din cap.

— Nu. Probabil că n-o să mai fiu cadru activ în armată. Poate că voi reuşi să mă angajez în flota comercială. Am înălţat din umeri: Poate că armata nu-mi va lăsa de ales.

Drakul se ridică, rămase o clipă nemişcat, apoi se îndreptă către mine şi îngenunche pe nisip, lângă culcuşul meu.

— Unchiule, eu nu vreau să te părăsesc!

— Nu vorbi prostii! O să fii înconjurat de cei asemenea ţie. Bunicul tău, Gothig, fraţii lui Shigan, copiii lor… treptat, mă vei uita cu totul.

— Dar tu mă vei uita?

Am privit în ochii galbeni, după aceea am întins mâna şi am atins obrazul lui Zammis.

— Nu! Nu te voi uita! Însă ţine minte, Zammis: tu eşti un drak iar eu sunt un om… iar în partea asta a universului, aşa se face împărţirea.

Zammis îmi luă palma de pe obrazul său, îmi desfăcu degetele şi le studie:

— Orice s-ar întâmpla, unchiule, nu te voi uita niciodată!

* * *

Gheaţa se topise, iar Zammis şi cu mine stăteam în bătaia stropilor aduşi de briză, cu rucsacurile pe spate înaintea mormântului. Drakul avea aceeaşi înălţime cu mine, ceea ce însemna că era cu puţin mai înalt decât Jerry. Spre uşurarea mea, cizmele îi veneau bine. Zammis îşi potrivi mai bine pe umeri rucsacul, apoi se uită către ocean. I-am urmărit privirea, până la talazurile ce spumegau şi se izbeau de stânci. M-am întors spre drak.

— La ce te gândeşti?

Zammis plecă ochii.

— Unchiule, nu mi-am dat seama până acum, dar… o să duc dorul locului ăstuia.

— Prostii! am râs eu. Locul ăsta? De ce să-i duci dorul?

— Am învăţat multe lucruri aici, răspunse el, revenind cu privirea la ocean. Tu m-ai învăţat multe lucruri aici, unchiule. Viaţa mea s-a petrecut aici.

— Doar începutul, Zammis… Ai toată viaţa înainte. Am arătat cu bărbia spre mormânt: Spune la revedere.

Drakul se răsuci cu faţa spre mormânt, după aceea îngenunche şi începu să îndepărteze bolovanii. După câteva clipe, dădu peste mâna cu trei degete a unui schelet. Încuviinţă, apoi izbucni în plâns.

— Iartă-mă, unchiule, dar a trebuit să fac asta. Până acum, pentru mine nu era decât o grămadă de pietre. Acum, înseamnă mult mai mult.

Puse bolovanii la locul lor şi se ridică.

— Ia-o înainte, am ridicat eu capul către pădurice. Te prind din urmă.

— Bine, unchiule.

Zammis porni spre copacii desfrunziţi, iar eu am privit mormântul.

— Ce zici de Zammis, Jerry? E mai solid decât erai tu. Cred că şerpii îi fac bine puştiului. Am îngenuncheat lângă moviliţă, am luat o pietricică şi-am pus-o pe grămadă: Cred că asta-i tot! Ori reuşim să ajungem pe Drako, ori murim încercând… M-am sculat şi m-am uitat înspre ocean: Mda, cred c-am învăţat câte ceva aici. Într-un fel, o să-i duc dorul. *Ehdevva sahn, Jeriba Shigan*, am adăugat, ridicându-mi rucsacul pe umeri. Adio, Jerry!

M-am întors şi l-am urmat pe Zammis în pădure.

* * *

Zilele care au urmat au fost pentru Zammis pline de minunăţii. Pentru mine, cerul continua să aibă acelaşi cenuşiu posomorât iar micile variaţii întâlnite în floră şi faună nu erau deloc remarcabile. După ce-am traversat pădăricea, am suit, vreme de o zi pe o panta lină şi am

ajuns pe un şes neted şi nesfârşit. Ne înfundam până la glezne în nişte ierburi purpurii, care ne pătau cizmele în aceeaşi culoare. Nopţile continuau să fie prea reci pentru umblat, aşa încât ne adăposteam în cort. Atât cortul, cât şi hainele, impregnate cu grăsime, se comportau perfect, ferindu-ne de ploaia aproape permanentă.

Mergeam de aproape două săptămâni după timpul Fyrinei IV, când am zărit-o. Vui pe deasupra noastră, dispărând dincolo de orizont înainte de-a putea reacţiona. Eram sigur că naveta pe care o văzusem ateriza.

— Unchiule! Ne-a observat?

— Nu, am clătinat din cap. Nu cred… Însă ateriza. Înţelegi? Ateriza undeva în faţa noastră.

— Unchiule?

— Să nu mai stăm! Ce este?

— Era o navă drakă, sau una de-a oamenilor?

Brusc, m-am potolit. Nu mă gândisem la asta.

— Haide, am fluturat din mână. Nu contează! Oricum, tu mergi pe Drako. Eşti necombatant, aşa că forţele terriene nu ţi-ar putea face nimic, iar dacă sunt draki, eşti ca şi acasă.

Am pornit mai departe.

— Dar, unchiule, dacă este o nava drakă, ce se va întâmpla cu tine?

— Prizonier de război… am înălţat din umeri. Drakii afirmă că respectă convenţiile războiului interplanetar, aşa că n-ar trebui să-mi fac griji.

Pe naiba, îmi şopti de undeva mintea. Principala problemă era dacă preferam să fiu prizonierul drakilor sau locuitorul permanent al Fyrine IV. Reflectasem asupra chestiunii de multă vreme.

— Hai, să mărim pasul! Nu ştim cât o să facem până acolo; nu ştim nici măcar cât va rămâne la sol…

Pune-le pe umeri; lasă-le jos. Cu excepţia câtorva pauze, nu ne-am oprit deloc – nici chiar după căderea nopţii. Ritmul rapid ne încălzea. Orizontul nu părea să se apropie câtuşi de puţin. Cu cât mergeam mai mult, cu

atât creierul mi se înceţoşa parcă mai tare. După câteva zile, cu mintea tot atât de amorţită ca şi picioarele, am căzut printre buruienile purpurii, într-o groapă. În clipa aceea, m-a străfulgerat o durere în piciorul drept şi totul s-a întunecat. Am simţit cum îmi pierd cunoştinţa şi i-am binecuvântat căldura, liniştea şi pacea.

* * *

— Unchiule? Unchiule? Trezeşte-te! Te rog, vino-ţi în fire!

Simţeam cum cineva mă pălmuia, deşi eram oarecum detaşat. Durerea îmi bubui în creier, limpezindu-mă complet. Să fiu al naibii, dacă nu-mi rupsesem piciorul! Am ridicat privirea şi-am văzut marginile ierboase ale gropii. Stăteam cu fundul într-o băltoacă de apă. Zammis era ghemuit lângă mine.

— Ce s-a întâmplat?

Puştiul arătă în sus:

— Groapa era acoperită numai cu o crustă subţire de noroi şi iarbă. Pesemne că apa a erodat solul pe dedesubt. Ai păţit ceva?

— Piciorul. Cred că mi l-am rupt. M-am rezemat cu spatele de malul noroios. Zammis, va trebui să mergi singur mai departe.

— Nu te pot părăsi, unchiule!

— Dacă te întâlneşti cu cineva, îmi poţi trimite ajutoare.

— Şi dacă apa de aici creşte? Zammis îmi pipăi piciorul, până când m-am strâmbat de durere. Trebuie să te scot de aici. Ce trebuie să fac pentru picior?

Avea dreptate. Înecul nu figura în programul meu.

— Ne trebuie ceva rigid. După aceea, îl legi fix de picior, ca să nu se mai mişte.

Zammis îşi scoase rucsacul şi, îngenunchind în apă şi noroi, începu să caute prin el, apoi prin cortul pliat. Folosind beţele cortului improviză nişte atele şi-mi pansă

tot piciorul cu fâşii de piele. După aceea, cu alte fâşii, făcu două hamuri şi mi le trecu în jurul trupului. Celelalte capete ale hamurilor le fixă după umerii săi. În cele din urmă, se ridică şi eu leşinai.

* * *

Eram pe sol, acoperit de cort, drakul mă scutura.

— Unchiule? Unchiule?

— Da? am şoptit eu.

— Unchiule, sunt gata de plecare. Mâncarea este aici, arătă el lângă mine, iar dacă începe ploaia, trage cortul peste tine. O să însemnez drumul ca să-mi fie mai uşor la întoarcere.

— Ai grijă de tine…

— Unchiule, clătină el din cap, să ştii că te pot transporta. N-ar trebui să ne despărţim!

— Lasă-mă să mă odihnesc, puştiule. N-aş putea rezista. Găseşte pe cineva şi întoarce-te. Am simţit cum mi se strânge stomacul iar o sudoare rece mi-a inundat trupul. Hai, du-te!

Zammis îşi luă rucsacul şi se ridică. După aceea, se întoarse şi începu să alerge în direcţia în care dispăruse naveta. M-am uitat după el până nu l-am mai zărit. Apoi m-am întors cu faţa în sus şi-am privit norii.

— Erai gata să pui laba pe mine, *kizlode* blestemat, dar nu te-ai gândit la drak… uiţi mereu… suntem doi…

Am leşinat, am simţit ploaia pe faţă, am tras cortul şi mi-am acoperit capul. Peste câteva secunde, am leşinat din nou.

* * *

— Davidge? Locotenentul Davidge?

Am deschis ochii şi am zărit ceva ce nu mai văzusem de patru ani pământeni: un chip de om.

— Cine eşti?

Chipul tânăr, prelung, cu păr blond şi scurt, zâmbi:

— Căpitanul Steerman, medic militar. Cum te simţi?

— Parcă aş fi fost drogat, am răspuns după ce m-am gândit puţin.

— Ai fost… N-arătai deloc grozav când te-au adus tipii din echipa de explorare.

— „Echipă de explorare”?

— Cred că nu ştii… Statele Unite ale Pământului şi Camera Drakă au înfiinţat o comisie mixtă de coordonare a colonizării noilor planete. Războiul s-a terminat.

— S-a terminat?

— Da!

Ceva greu mi s-a ridicat de pe piept.

— Unde-i Zammis?

— Cine?

— Jeriba Zammis, drakul care era cu mine…

— În legătură cu asta, nu ştiu nimic, înălţă medicul din umeri, dar cred că brotacii au grijă de el.

Brotacii… Cândva, folosisem şi eu termenul. Auzindu-l din gura lui Steerman, părea nelalocul lui, străin şi scârbos.

— Zammis nu este un brotac!

Steerman se încruntă, apoi încuviinţă:

— Bineînţeles… Aşa cum spui tu. Odihneşte-te, şi mai vin eu peste câteva ore.

— Pot să-l văd pe Zammis?

— N-ai cum, zâmbi el. Eşti în drum spre Baza Delphi. Bro… drakul se află probabil în drum spre ai lui.

Clătină încurajator din cap, se întoarse şi plecă. Dumnezeule, mă simţeam pierdut. Am privit în jur şi mi-am dat seama că mă găseam în salonul infirmeriei unei nave. Ambele paturi de lângă mine erau ocupate. Bărbatul din dreapta mea pufni şi reluă lectura unei reviste. Cel din stânga mă privi cu ură:

— ’Te naibii de lingău de brotaci! exclamă el şi-mi întoarse spatele.

* * *

Eram din nou printre oameni; dar cu mult mai singur decât fusesem vreodată. *Misnuuram va siddeth*, după cum remarcase Mistan, în *Alman*, din perspectiva calmă a unui trecut apus de opt sute de ani. Singurătatea este un gând – nu este impusă; este o stare pe care ţi-o zideşti singur.

Jerry clătină atunci din cap, mă aţinti cu un deget galben şi spuse: „Davidge… pentru mine, singurătatea este o neplăcere – un lucru lipsit de importanţă, care trebuie evitat, dacă se poate, dar de care nu trebuie să te temi. Cred că tu ai fi gata să alegi moartea, decât să fii singur cu tine însuţi."

Migmmram yaa va nos misnuuram van dunos. „Voi, cei care sunteţi singuri cu voi înşivă, veţi fi mereu singuri chiar şi între ceilalţi." Tot Mistan…

La prima vedere, afirmaţia pare o contradicţie, însă testul vieţii o dovedea cumplit de adevărată. Eram un străin printre ai mei, datorită unei uri pe care n-o împărţeam cu ei şi datorită unei iubiri care, lor, le părea străină, imposibilă, perversă. „Pacea gândului despre alţii apare doar la mintea împăcată cu sine." Acelaşi Mistan… De nenumărate ori, în timpul călătoriei spre Baza Delphi, stând în salon, după aceea în decursul eliberării mele din slujbă, am dus mâna la piept, spre *Almanul* care nu mai era acolo. Ce se întâmplase cu Zammis? Forţele terestre nu erau interesate, iar autorităţile drake nu voiau să spună nimic – nu era treaba mea.

Foştii piloţi reprezentau o pacoste pentru oficiile de angajări, şi nu exista niciun post liber – mai ales pentru un pilot care nu mai zburase de patru ani, avea un picior şubred şi era lingău de brotaci. „Lingău de brotaci", ca invectivă, avea impactul unor termeni intraţi deja în istorie: eretic, homo, iubitor de negri – o chintesenţă a tuturor.

* * *

Aveam de primit patruzeci şi opt de mii de credite,

pentru cei patru ani petrecuţi pe Fyrine IV, aşa încât banii nu constituiau o problemă. Problema era ce aveam să fac cu mine… După ce mi-am pierdut vremea prin Baza Delphi, am plecat spre Pământ şi, timp de câteva luni, am fost angajat de o mică editură, ca să traduc manuscrise în drakă. Se părea că drakii deveniseră mari amatori de westernuri.

— Sus mâinile, *naagusaafi*!

— *Nu Geph*, şerifule!

Bang, bang! Pistoalele fulgerară şi *kizlode shaddsaat* muşcă ţărâna.

Am părăsit slujba.

* * *

În cele din urmă, mi-am sunat părinţii.

„De ce n-ai făcut-o până acum, Willy? Ne-am şi speriat…

Am avut câteva treburi de aranjat, tată… Nu, nu tocmai…

Bine, înţelegem, băiete… trebuie să fi fost îngrozitor…

Tată, aş vrea să vin acasă pentru o perioadă…”

Am ştiut că făceam o greşeală întorcându-mă acasă, chiar înainte de-a da banii pe vechiul monomobil electric. Simţeam nevoia unui cămin — dar nu era cel pe care-l părăsisem la optsprezece ani. Mă îndreptasem într-acolo, pentru că altundeva n-aveam unde merge.

Am condus singur în noapte, folosind numai drumurile vechi, pe care se auzea doar bâzâitul motorului. Noaptea de decembrie era senină şi prin capota din plastic a maşinii puteam zări stelele. În amintirile mele se iviră Fyrine IV, oceanul furios, vânturile veşnice. Am oprit pe dreapta şi-am stins farurile. Peste câteva minute, ochii mi s-au obişnuit cu întunericul şi am ieşit afară, trăgând portiera după mine. Cerul Kansasului era imens, iar stelele păreau îndeajuns

de aproape ca să le pot atinge. Zăpada îmi scârţâi sub picioare şi-am privit în sus, încercând să caut Fyrine printre miile de astre vizibile.

Fyrine se găseşte în Pegas, însă ochii mei nu erau îndeajuns de antrenaţi ca să descopere calul înaripat dintre stelele înconjurătoare. Am ridicat din umeri şi, simţind un fior m-am hotărât să mă întorc în maşină. Când am pus mâna pe portieră, am zărit în nord, atârnând chiar deasupra orizontului, o constelaţie pe care am recunoscut-o: Dragonul. Era orientat cu capul în jos, cu coada răsucită în jurul Ursei Mici Eltanin. Nasul Dragonului este steaua de baştină a drakilor. A doua planetă a ei era Drako, căminul lui Zammis.

Farurile unui automobil care se apropia mă orbiră, şi m-am răsucit spre el în clipa când s-a oprit. Geamul din partea şoferului se deschise şi cineva întrebă dinăuntru:

— Ai nevoie de ajutor?

— Nu, mulţumesc. Priveam stelele… am arătat cu mâna.

— E o noapte grozavă, nu?

— Da.

— Sigur n-ai nevoie de ajutor?

— Nu, mulţumesc, am scuturat din cap… adică stai! Unde-i cel mai apropiat astroport comercial?

— Cam o oră de mers, tot înainte, în Salinas.

— Mulţumesc!

Am văzut un braţ fluturând pe geam, apoi automobilul porni. M-am uitat încă o dată către Eltanin{2} şi m-am întors în maşină.

* * *

Peste şase luni stăteam înaintea unei porţi străvechi, cioplită în piatră, întrebându-mă ce naiba căutam acolo. Drumul până la Drako, numai cu pasageri draki în ultima lui parte, îmi demonstrase adevărul cuvintelor lui Namvaac: „Adesea, pacea este doar un război fără luptă.”

Aprobările oficiale îmi dădeau dreptul să călătoresc spre planetă, dar birocraţii draki îşi perfecţionaseră stilul cu mult înaintea primei ieşiri a omului în spaţiu. Am amenințat, mituit şi completat formulare; am fost verificat şi reverificat pentru boli, contrabandă, motive ale vizitei; am completat alte formulare, le-am completat încă o dată pe primele, am mituit iarăşi; şi am aşteptat, am aşteptat, am aşteptat…

Pe navă, am rămas majoritatea timpului în cabină, însă pentru că stewarzii draki refuzaseră să mă servească, am mers în salonul navei, ca să iau mesele. Stăteam singur, ascultând comentariile legate de mine, purtate la alte mese. Mă gândisem că linia minimei rezistenţe era să pretind că nu înţelegeam discuţiile. Dintotdeauna, se considerase că oamenii nu vorbeau draka.

— Trebuie oare să mâncăm laolaltă cu scursoarea *Irkmaan*?

— Uită-te la el! Ce piele pătată în alb… şi smocul ăla care-i duhneşte pe cap… Puah! Ce oroare!

Am strâns din dinţi şi mi-am pironit privirea în farfurie.

— E o sfidare a *Almanului* ca legile universului să fie într-atât de strâmbe încât să producă asemenea creatură!

M-am întors şi i-am fixat pe cei trei draki aşezaţi vizavi de mine, apoi am replicat în drakă:

— Dacă bătrânii spiţei voastre s-ar fi gândit să-l înveţe pe *kiz*-ul satului să folosească anticoncepţionale, voi nici măcar n-aţi fi existat.

Am continuat să mănânc, în vreme ce doi dintre draki se luptau să-l ţină în scaun pe al treilea.

* * *

Pe Drako n-a fost nicio greutate să găsesc reşedinţa Jeriba. Problema era cum să intru. Proprietatea era înconjurată de un zid înalt din piatră, iar de la poartă puteam zări clădirea imensă descrisă de Jerry. I-am spus

paznicului porţii că voiam să-l văd pe Jeriba Zammis. Paznicul mă privi, după aceea intră într-o nişă din spatele porţii. Peste câteva clipe, din clădire ieşi un alt drak, traversând grăbit pajiştea întinsă. Încuviinţă spre paznic şi se opri înaintea mea. Semăna leit cu Jerry.

— Tu eşti *Irkmaan*-ul care a cerut să-l vadă pe Jeriba Zammis?

Am aprobat din cap:

— Zammis trebuie să vă fi povestit despre mine. Sunt Willis Davidge.

— Eu sunt Estone Nev, fratele lui Jeriba Shigan, replică drakul, privindu-mă cu atenţie. Părintele meu, Jeriba Gothig, doreşte să te vadă.

Se întoarse brusc şi se îndreptă spre clădire. L-am urmat, în culmea fericirii la gândul reîntâlnirii cu Zammis. Am ignorat peisajul din jur, până când am fost introdus într-o încăpere spaţioasă, cu un plafon boltit, din piatră. Jerry îmi spusese că reşedinţa avea o vechime de patru mii de ani. Acum îl credeam. Când am intrat, un alt drak s-a ridicat şi s-a îndreptat spre mine. Era bătrân, dar l-am recunoscut imediat.

— Sunteţi Gothig, părintele lui Shigan.

Ochii galbeni mă studiară.

— Tu cine eşti, *Irkmaan*? Ridică o mână ridată, cu trei degete. Ce ştii despre Jeriba Zammis şi de ce vorbeşti graiul drak cu accentul şi stilul copilului meu, Shigan? De ce ai venit aici?

— Vorbesc astfel draka, deoarece aşa m-a învăţat Jeriba Shigan.

Bătrânul drak înclină capul într-o parte, mijind ochii.

— L-ai cunoscut pe copilul meu? Cum?

— Nu v-a relatat expediţia de explorare?

— Mi s-a spus că Shigan, copilul meu, a fost ucis în bătălia de la Fyrine IV. Asta s-a întâmplat acum şase ani de-ai noştri. Tu ce vrei, *Irkmaan*?

M-am uitat de la Gothig la Nev. Drakul mai tânăr mă privea la fel de suspicios. M-am întors iarăşi spre Gothig.

— Shigan n-a fost ucis în bătălie! Împreună, am naufragiat pe Fyrine IV şi-am trăit acolo un an. Shigan a murit, dând naştere lui Jeriba Zammis. După încă un an, expediţia mixtă de explorare ne-a găsit şi…

— Destul! Ajunge, *Irkmaan*! Ai venit aici după bani, să foloseşti influenţa mea în concesii comerciale… sau de ce?

— Unde-i Zammis? m-am încruntat.

Ochii bătrânului se umplură de lacrimi.

— Nu există niciun Zammis, *Irkmaan*. Spiţa Jeriba s-a sfârşit odată cu moartea lui Shigan!

Am holbat ochii, clătinând din cap.

— Nu-i adevărat! Ştiu asta! Eu l-am crescut pe Zammis… expediţia nu v-a adus la cunoştinţă nimic?

— Hai, *Irkmaan*, spune ce vrei de fapt! N-o să-mi pierd toată ziua cu tine!

L-am privit atent pe Gothig. Era limpede, nu primise nicio informaţie din partea expediţiei. Autorităţile drake îl luaseră pe Zammis… şi puştiul se evaporase. Lui Gothig nu i se spusese nimic. De ce?

— Eu am fost cu Shigan, Gothig. De la el am învăţat graiul vostru. Când Shigan a murit, născându-l pe Zammis, eu…

— *Irkmaan*, dacă nu spui ce vrei de fapt, o să-i cer lui Nev să te azvârle afară! Shigan a murit în bătălia de la Fyrine IV. Flota drakă ne-a anunţat după numai câteva zile…

— Atunci, Gothig, am scuturat eu din cap, spuneţi-mi de unde cunosc genealogia Jeriba? Vreţi s-o recit?

— Zici că ştii genealogia Jeriba? pufni Gothig.

— Da!

— Atunci, spune-o!

Am inspirat adânc şi am început. Când ajunsesem la a o sută şi şaptezeci şi treia generaţie, Gothig îngenunchease, împreună cu Nev, pe podeaua de piatră. Au rămas aşa trei ore, cât am recitat. După ce-am terminat, Gothig şi-a plecat fruntea şi a plâns.

— Da, *Irkmaan*, da… Tu trebuie să-l fi cunoscut pe Shigan. Da… Mă privi apoi cu ochii mari, plini de speranţă: Spui că Shigan a continuat spiţa… că l-a născut pe Zammis?

Am încuviinţat.

— Nu ştiu de ce n-aţi fost anunţat de expediţie…

Gotnig se ridică în picioare şi se încruntă.

— Vom afla noi, *Irkmaan*… cum te numeşti?

— Davidge. Willis Davidge.

— Vom afla noi, Davidge!

* * *

Gothig m-a găzduit în casa lui, ceea ce era un mare noroc, pentru ca nu-mi mai rămăseseră decât o mie o sută de credite. După o serie de investigaţii, Gothig ne-a trimis pe Nev şi pe mine la Camera Centrală din Sendievu, cel mai important oraş de pe Drako. Am aflat ca spiţa Jeriba era influentă şi obstacolele birocraţiei au fost reduse la minimum. În cele din urmă, am fost îndreptaţi spre reprezentantul Comisiei Mixte de Explorare, un drak pe nume Jozzdn Vrule. Acesta ridică ochii de pe scrisoarea pe care mi-o dăduse Gothig şi se încruntă:

— De unde ai asta, *Irkmaan*?

— Mi se pare că-i semnată…

Drakul se uită la scrisoare, apoi la mine.

— Spiţa Jeriba este una dintre cele mai respectate pe Drako. Zici că Jeriba Gothig ţi-a dat scrisoarea?

— Sunt sigur ca aşa am spus, de altfel află că mi-am simţit şi buzele mişcându-se.

— Sunteţi cei care deţineţi datele şi informaţiile referitoare la expediţia de explorare de pe Fyrine IV, interveni Nev. Vrem să ştim ce s-a întâmplat cu Jeriba Zammis!

Jozzdn se încruntă iarăşi, plecându-şi ochii asupra scrisorii.

— Estone Nev, este adevărat că eşti întemeietorul

spiţei tale?

— Da!

— Vrei să-ţi acoperi spiţa de ruşine? De ce te-ai însoţit cu acest *Irkmaan*?

Nev înălţă buza superioară şi-şi încrucişă braţele.

— Jozzdn Vrule, dacă într-un viitor apropiat doreşti să mai umbli ca o fiinţă liberă pe planeta aceasta, ar fi în interesul tău să-ţi potoleşti gura şi să-ncepi să-l cauţi pe Jeriba Zammis.

Jozzdn Vrule îşi examină degetele, după aceea îl privi pe Nev.

— Bine, Estone Nev! Mă ameninţi pentru că nu-ţi dezvălui adevărul. Vei afla că adevărul este o ameninţare şi mai mare. Mâzgăli ceva pe o bucată de hârtie şi i-o întinse: O să-l găseşti pe Jeriba Zammis la adresa asta. Şi vei blestema ziua în care ţi-am dezvăluit-o…

* * *

Am intrat în spitalul de arieraţi mintali cu o senzaţie de greaţă. De jur împrejurul nostru, drakii priveau în gol, urlau, făceau spume la gură sau se comportau ca nişte creaturi inferioare. După ce am ajuns acolo, ni s-a alăturat şi Gothig. Directorul ospiciului se încruntă la noi şi clatină din cap spre Gothig.

— Întoarce-te acum, cât mai este posibil, Jeriba Gothig! Dincolo de uşa aceasta te aşteaptă numai durere şi mâhnire.

Gothig îl înşfacă de piepţii veşmântului.

— Ascultă-mă, nenorocitule: Dacă Jeriba Zammis este aici, adu-l imediat! Altfel, vei simţi toată puterea spiţei Jeriba abătută asupra ţestei tale de imbecil!

Directorul înălţă fruntea, strâmbă din buze, apoi încuviinţă.

— Foarte bine! Foarte bine, *kazzmidth* pompos! Am încercat să protejăm reputaţia spiţei Jeriba. Am încercat! Dar acum o să vezi… Încuviinţă din nou şi-şi umezi

buzele: Da, bogătan liberal ce eşti, acum o să vezi. Scrise câteva rânduri pe o hârtiuţă şi-o întinse lui Nev. Îmi pierd funcţia, dându-vă asta, dar luaţi-o! Da, luaţi-o! Priviţi fiinţa aceea căreia îi spuneţi Jeriba Zammis. Uitaţi-vă la ea şi plângeţi!

* * *

Jeriba Zammis stătea pe o banca de piatră şi privea pământul, ignorând copacii şi iarba din jur. Ochii nu-i clipeau, mâinile nu i se clinteau. Gothig se încruntă spre mine, dar n-aveam vreme pentru el.

M-am îndreptat către Zammis.

— Zammis, mă recunoşti?

Drakul îşi adună gândurile dintr-un milion de locuri şi ridică ochii săi galbeni, fixându-mă. N-am zărit niciun semn de recunoaştere.

— Cine eşti?

Am îngenuncheat, l-am apucat de braţe şi l-am scuturat.

— La naiba, Zammis, nu mă recunoşti? Sunt unchiul tău! Îţi aduci aminte? Unchiul Davidge…

Drakul se foi pe bancă, apoi clătină din cap. Înălţă un braţ şi făcu semn unui infirmier.

— Vreau să merg în cameră. Te rog, lasă-mă să mă duc în cameră.

M-am ridicat şi l-am prins de piepţii halatului.

— Zammis, sunt eu!

Ochii galbeni mă priveau goi şi lipsiţi de viaţă. Infirmierul îşi coborî mâna pe umărul meu.

— Lasă-l, *Irkmaan*.

— Zammis! m-am întors către Nev şi Gothig: Spuneţi ceva!

Infirmierul scoase din buzunar un baston şi-l pocni sugestiv în palmă.

— Lasă-l, *Irkmaan*!

— Explică despre ce-i vorba! interveni Gothig.

Infirmierul ne privi pe rând, apoi se uită la Zammis.

— Asta – creatura asta – a venit la noi, predicând dragoste – auzi, *dragoste* – faţă de oameni! Asta nu-i o perversitate măruntă, Jeriba Gothig! Guvernul doreşte să vă protejeze de scandal. Aţi dori ca spiţa lui Jeriba să fie târâtă în aşa ceva?

— *Kizlode* blestemat, am izbucnit eu, ce i-ai făcut lui Zammis? Şocuri? Droguri? I-ai amorţit mintea?

Drakul pufni, după aceea clătină din cap:

— Tu, *Irkmaan*, nu înţelegi… El n-ar fi fericit ca *Irkmaan vul* – iubitor de oameni. Noi ne străduim ca el să poată trăi în societatea drakă. Crezi că nu-i bine?

M-am uitat la Zammis. Îmi aminteam prea bine tratamentul primit din partea semenilor mei…

— Nu… Nu cred că nu-i bine… Pur şi simplu, nu ştiu!

— Vă rog să înţelegeţi, Jeriba Gothig, continuă infirmierul. Nu putem supune spiţa Jeriba unei asemenea dizgraţii. Nepotul vostru este aproape vindecat şi, în curând, va începe un program de reeducare. Peste mai puţin de doi ani, veţi avea un nepot demn de-a continua descendenţa Jeriba. Credeţi că nu-i bine?

Gothig clătină din cap. M-am ghemuit lângă Zammis şi l-am privit în ochi. M-am întins şi i-am apucat palma dreaptă.

— Zammis!

Puştiul se uită în jos, coborî mâna stângă, luă palma mea şi-i răsfiră degetele. Le numără unul câte unul, apoi mă privi în ochi şi-mi examină iarăşi palma.

— Da… Le numără din nou: Unu, doi, trei, *patru, cinci*! Mă privi în ochi: Patru, cinci!

— Da! Da! am încuviinţat eu.

Zammis îmi duse mâna la obrazul lui şi-o strânse.

— Unchiule… unchiule! Nu ţi-am spus că n-o să te uit niciodată?!

* * *

N-am numărat anii care au trecut. Aveam iarăşi barbă, când am îngenuncheat, învеşmântat în piei de şarpe, lângă mormântul prietenului meu, Jeriba Shigan. Lângă mormântul său se afla cel al lui Gothig, vechi de patru ani. Am înlocuit câţiva bolovani şi-am mai adăugat alţii. Strângându-mi bine hainele în jurul trupului, m-am aşezat şi-am privit oceanul. Talazurile continuau să se spargă sub acoperişul negru-cenuşiu al norilor. În curând, avea să vină îngheţul. Mi-am privit mâinile, zgâriate şi ridate, apoi m-am uitat la mormânt.

— N-aş fi putut rămâne cu ei în colonie, Jerry… Nu mă înţelege greşit; e frumos acolo. Foarte frumos. Însă priveam mereu pe fereastră, vedeam oceanul şi mă gândeam la peşteră. Într-un fel, sunt singur. Dar e bine. Ştiu cine şi ce sunt, Jerry, şi asta-i ceea ce contează, nu?

Am auzit un zgomot. M-am ghemuit, mi-am pus palmele pe genunchii slăbiţi şi m-am sculat. Drakul venea dinspre colonie, cu un copil în braţe.

Mi-am frecat barba.

— Eh, Ty, deci ăsta-i primul tău copil?

Drakul încuviinţă.

— Unchiule, aş fi fericit dacă l-ai învăţa ceea ce trebuie învăţat: descendenţa, *Almanul* şi despre viaţa pe Fyrine IV, planeta noastră căreia îi zicem acum *Prietenia*.

Am luat copilul în braţe. Mâinile grăsuţe cu câte trei degete fluturară prin aer, apoi îmi înhăţară haina.

— Da, Ty, este un Jeriba… M-am uitat la Ty: Ce mai face părintele tău?

— Aşa şi aşa, înălţă drakul din umeri. Îţi doreşte numai bine.

— La fel şi lui! Zammis ar trebui să iasă din… capsula aia cu aer condiţionat şi să revină la viaţa sănătoasă din peşteră. I-ar face bine…

— O să-i spun, unchiule, zâmbi Ty, aprobând din cap.

M-am ciocănit cu degetul în piept.

— Uită-te la mine! Mă vezi bolnav?

— Nu, unchiule.

— Spune-i lui Zammis să-l dea afară pe doctorul ăla şi să vină aici, în peşteră, auzi?

— Da, unchiule, zâmbi iarăşi Ty. Ai nevoie de ceva?

Am încuviinţat şi mi-am scărpinat ceafa.

— Hârtie igienică… Doar două suluri. Poate şi vreo două sticle de whisky… ba nu. Lasă whisky-ul. O să aştept până ce Haesni asta mic împlineşte un an… Numai hârtie igienică.

Ty făcu o plecăciune.

— Bine, unchiule, şi fie ca multe dimineţi să te găsească sănătos.

— O să mă găsească, am fluturat din mână nerăbdător. Numai să nu uiţi de hârtia igienică!

— Nicio grijă, unchiule, se înclină iarăşi Ty.

După aceea, se întoarse şi porni prin pădurice spre colonie. Gothig pusese banii şi mutase toată spiţa şi spiţele înrudite pe Fyrine IV. Am locuit şi eu cu ei, un an, dar apoi m-am întors în peşteră. Am strâns lemne, am afumat carne de şarpe şi-am rămas acolo peste iarnă. Zammis mi l-a încredinţat pe micuţul Ty, să-l cresc în peşteră, iar acum Ty mi-l adusese pe Haesni. M-am uitat la pici:

— Copilul tău se va numi Gothig, apoi… Am privit cerul şi-am simţit lacrimile pe obraji… apoi, copilul lui Gothig se va numi Shigan…

Am scuturat din cap şi m-am îndreptat spre poteca ce avea să ne coboare la intrarea locuinţei din peşteră.

{1} Bucătar profesionist.

{2} Gamma Draconis, stea din Constelaţia Draco. Era stea polară în vremea Egiptului Antic.